

איגרת ספרי המידות

פאר

מקדושים

תרומה

מקדושים

מערכת 'פאר מקדושים'

ראש המערכת

הגה"ח מוהר"ר ישראל מנחם אלתר שליט"א

עורך ראשי

הרב משה יהודה קרול

עורך אחראי

הרב טוביה פריינד

חברי ועדת היגוי

הגה"ח רבי יחיאל בויס שליט"א

הגה"ח רבי יוחנן גורארי שליט"א

הגה"ח רבי אברהם צבי דירנפלד שליט"א

הגה"ח רבי מנחם מענדל ויזניצער שליט"א

הגה"ח רבי יעקב דוד וינטרוב שליט"א

הגה"ח רבי יצחק ישעיה וייס שליט"א

הגה"ח רבי דוד אברהם מנדלבוים שליט"א

הגה"ח רבי אביגדור מאיר רובינשטיין שליט"א

הגה"ח רבי אברהם מרדכי רושצקי שליט"א

חברי המערכת

הרב דוד סלאנים	הרב חנוך מאיר בינקה
הרב שמחה בונים סלוד	הרב שמחה בונים בויס
הרב ישראל נחום צימרמן	הרב יהושע מנחם בלושטיין
הרב אברהם מרדכי קוזק	הרב אברהם מרדכי ברלינר
הרב יחיאל פנחס קופרברג	הרב משה אריה גומבו
הרב משה יוסף קמינר	הרב שמואל יעקב גליקסברג
הרב יהודה אריה קמפינסקי	הרב יהודה אריה ליב היינה
הרב שמחה בונים קמפינסקי	הרב דוב היישריק
הרב ישראל קרול	הרב אליעזר וינגוט
הרב נחמיה קרול	הרב משה וקסלמן
הרב אברהם שטייר	הרב ישראל טורובר
הרב אליהו אברהם שטרן	הרב מאיר מונטג
הרב שמואל יוסף שטרן	הרב שמחה בונים מורגנשטרן
הרב דוב בער שלמה שפירא	הרב שמחה בונים נאגל
הרב ישראל אליהו שפירא	הרב ישראל סגל

במהדורה זו של 'פאר מקדושים' הושקעה גיעה גדולה ודמים מרובים, תרתי משמע, כדי שהספר יהיה בפאר והדר, נקי ומנופה מכל שגיאה וטעות. לכן על פי דין תורה ולהבדיל ע"פ החוק הבינלאומי אוסרים אנו בכל תוקף כל אופן של הדפסה, צילום והעתקה בלי רשות מפורשת בכתב של המערכת.

ובזה בקשתנו מכל הלומדים והמעיינים, שבאם ימצאו טעות, יואילו בטובם להודיענו, כדי שבעז"ה יתוקן הדבר במהדורות הבאות ובזה יזכו את הרבים ושכרם מרובה מן השמים.

הוצאה לאור ע"י:

'פאר מקדושים'

רח' האדמו"ר מרוז'ין 13, בני ברק

טל: 03-6167334

פקס: 03-5705642

Peer Mikdoshim

13 Ha'admor me'ruzin

Bnei Brak E. Israel

Tel: 972-3-6167334

Fax: 972-3-5705642

6167334@gmail.com

Copyright

כל הזכויות שמורות

ל'אוצר ערכי החסידות'
ע"ר - 580544427 בני ברק

סדר ועימוד:

ישראל רוזן 3136137-053

כריכה ושערים:

שילוב 7680880-052

סֵפֶר
דָּגַל מַחֲנֵה
אֶפְרַיִם

פְּרִשֶׁת תְּרוּמָה

וְזֶהוּ יֵשׁ לֹמֵר שְׁמֵרְמוֹ בַּפְּסוּק 'וַיִּקְחוּ לִי לְשָׁמִי, תְּרוּמָה' לְשׁוֹן הַפְּרָשָׁה. וְהִינּוּ שְׁמֵרְמֵשׁ עֲצָמוֹ מִן הַטָּפֶל וְהַסְּנִיפִין, רַק שְׁמֵחֲזִיק בְּעֶקֶר, שֶׁהוּא לְיַחַד תְּמִיד קוֹדֵשׁא בְּרִיף הוּא וּשְׂכִינְתִּיהוּ. וְזֶהוּ 'וַיִּקְחוּ לִי, הִינּוּ אוֹתִי, לְשָׁמִי', הִינּוּ אֶל הַשְּׂכִינָה, שֶׁהוּא שֵׁם שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (שְׁמוֹת כ, כא) 'בְּכֹל מְקוֹם אֲשֶׁר אֲזָכִיר אֶת שְׁמִי, וְתִרְגְּמוּ 'דִּי אֲשָׁרִי שְׂכִינְתִּי' וְכוּ',² הִינּוּ שְׁעוֹסְקִים לְקָרֵב אוֹתִי אֶל הַשְּׂכִינָה הַקְּדוֹשָׁה וּלְיַחַדָּם בְּיַחַד גְּמוּר וְאַמֶּת, וְהִבֵּן:

וַיִּקְחוּ לִי תְּרוּמָה. וּפְרָשׁ רַש"י לִי לְשָׁמִי. יֵשׁ לֹמֵר בְּזֶה עַל דְּרָף מְשַׁל בְּעֵינֵי הַחֲתָנָה, כִּי כָּל עֵינֵי הַחֲתָנָה וְכָל הַהֶכְנֹת וְצָרְכֵי הַחֲתָנָה הוּא רַק לְשִׁמְחַ חֲתָן וְכֵלָה. וַיֵּשׁ כְּמָה אֲנָשִׁים שְׁתוּפְסִים הַטָּפֶל, שְׂבָאִים רַק לְאָכֹל וּלְשִׁתוֹת וּמְשַׁלְיָכִים הָעֶקֶר. וְכֵן כָּל 'הָאִי עֲלָמָא לְבֵי הַלּוּלָא דְמִיָּא' (עִירוּבִין נד.), וְהַכֹּל מֵה שְׂבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, הוּא לְתַכְלִית הַמְּכֹן כְּדִי לְיַחַד חֲתָן וְכֵלָה⁴. וַיֵּשׁ כְּמָה אֲנָשִׁים שְׂרוּצִים לְאָכֹל וּלְשִׁתוֹת וּלְיִלְיָף אַחַר הַתְּעַנּוּגִים, וּמְשַׁלְיָכִים הָעֶקֶר. אֲבָל הַחֶכֶם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ, וְהוּא מְסַתְּפֵל וְעוֹסֵק תְּמִיד רַק לְיַחַד חֲתָן וְכֵלָה, שֶׁהוּא יַחַד קוֹדֵשׁא בְּרִיף הוּא וּשְׂכִינְתִּיהוּ, וּמְשַׁלְיָף כָּל תְּעַנּוּגֵי עוֹלָם הִזֶּה אַחַר גְּוֹ:

תכלית המכוון
בבריאת העולם
הוא ליחוד
קוב"ה
ושכינתיה ולא
לילך אחר
הטפל

ע"י תורה
לשמה לוקח
כביכול
להקב"ה ממש
וממשיך ע"ע
השראת
השכינה

או יאמר ויקחו לי תְּרוּמָה. וּפְרָשׁ רַש"י לִי לְשָׁמִי, עַל דְּרָף הַיְדוּעַ קוֹדֵשׁא בְּרִיף הוּא, הוּא וּשְׁמוֹ אַחַד, לֹא כְּבָשָׂר וְדָם כִּי שְׁמוֹ בְּפָנָי עֲצָמוֹ וְהוּא בְּפָנָי

◆ ציונים ומקורות ◆

הוא 'חטוף ואכול' שחוטף וטורף אותם העשוקים לתוך הקדושה. וע"ע מאור עינים פר' כי תשא ד"ה ויתן אל משה ככלותו: 'כי על ידי התורה נעשה יחוד חתן וכלה כ"י וקב"ה כדכתיב (הושע ב, יח) 'תקראי אישי' וכמו שהחתן וכלה ישישו בשמחה כן הקדוש ברוך הוא וכ"י 'כמשוש חתן על כלה ישיש עליך אלהיך' (ישעיה סב, ה) דימה אותנו לחתן וכלה. ב. עיין פרדס רימונים שער ערכי הכינויים פכ"א: 'המלכות נקראת שם וכו' ונקראת כן מפני שאין להורות באצבע ולומר שם אם לא על זאת שהיא הוראות הכל. ומלשון שימ"ה אפשר שהיא במלכות שהיא החונה על העולם והיא נקראת שכינה'.

א. זוה"ק ח"ג רל. 'כשהיה ר"ע דורש במעשה מרכבה ירדה אש מן השמים וסבבה האילנות, והיו מתקבצין מלאכי השרת כבמזמוטי חתן וכלה בגין דלית יחודא וקשורא ומרכבה לשם יהו"ה באדנ"י אלא בצדיק דאיהו קשת דאיהי מרכבתא שלימתא דלעילא'. וע"ע פרי צדיק בראשית קונטרס עת האוכל: 'העולם הזה הוא יחוד חתן וכלה, היינו קבלת האדם השפע מה' יתברך זהו רק בעולם הזה שבו הוא עסק האדם באתערותא דלתתא והחשק ומקבל האתערותא דלעילא והמילוי דמיין דוכרין לעומתו והוא החתונה. ואגרא דבי הילולא מילי וכו', ועל ידי זה ייחד יחודים גם כן באכילתו, היינו שמיגי הנוכח דה' יתברך שהוא המחיה ועל ידי זה

וְשׁוֹרָה עָלָיו הַשְּׂכִינָה כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות כ, כא) 'בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי, כְּשֵׁיזְכִיר אֶת שֵׁם שְׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁכְּלָה שְׁמוֹתָיו, אִז 'אָבוּא אֵלַיךְ וּבִרְכָתֶיךָ'. נִמְצָא בְּעֶסְקוֹ בְּלִמּוּד תּוֹרָה לְשִׁמָּה, בְּזֶה הוּא לֹקַח לְהֵשֵׁם כְּבִיכּוֹל וּמְשִׁיךְ עָלָיו הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה:

וְזֶה יֵשׁ לוֹמַר שֶׁמְרַמֵּז בְּפִסּוּק וַיִּקְחוּ לִי, הֵינּוּ שִׁיקְחוּ אוֹתִי כְּבִיכּוֹל לְשִׁכּוֹן אֲצֵלֶם, וְאֵיךְ אֲפָשֶׁר לִקַּח אוֹתוֹ כְּבִיכּוֹל, לְכַךְ פִּרַשׁ רַש"י לִי לְשִׁמָּה הֵינּוּ שִׁיקְחוּ שְׁמִי, וּמִמִּילָא יִהְיוּ לֹקְחִים אוֹתִי, כִּי אֲנִי וְשְׁמִי אֶחָד. וְהֵיכָן הוּא וְהֵיכָן שְׁמוֹ, 'תְּרוּמָה', הֵינּוּ 'תּוֹרָה מ"ח, הֵינּוּ עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה הוּא שְׁמִי מִמֶּשׁ, וְאֵיזָה, לְלַמֵּד וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם. וְזֶהוּ מְרַמֵּז 'תּוֹרָה מ', הֵינּוּ כִּי הַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּמ'

עֲצָמוֹ. וְעַיִן בְּאֹר הַחַיִּים (שמות ו, ג) עַל פִּסּוּק 'וְשְׁמִי ה' לֹא נִודַעְתִּי לָהֶם', וְכֵן שֶׁמֵּעֲתִי מִן אֲדוֹנֵי אֲבִי זְקֵנֵי זִלְלָה"ה בְּשֵׁם הַחֶכֶם בְּעַל חוֹבוֹת הַקְּבֻצוֹת. וְצִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיקַח הָאָדָם לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲצֵלוֹ, כְּמוֹ שֶׁמְפָרֵשׁ 'וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכֶם' מִמֶּשׁ". אֵיךְ אֵיךְ אֲפָשֶׁר לִקַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּבִיכּוֹל שִׁישְׁרָה אֲצֵל הָאָדָם, וְהֵינּוּ עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא שְׁמוֹתָיו שְׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּשׁ כִּנ"ל, שֶׁהוּא וְשְׁמוֹ אֶחָד. וְגַם בְּזֶהר הַקְּדוֹשׁ אֵינֶנּוּ, 'קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרִיתָא כְּלָה חַד', וְכִשְׁלוּמֵד תּוֹרָה לְשֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא לְקַיֵּם מְצוֹתָיו וְלִשְׁמַר הֵלֵא תַעֲשֶׂה, וּמְזַכֵּיר אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵן שְׁמוֹתָיו שְׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּזֶה הוּא לֹקַח לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּשׁ כִּנ"ל,

ע"י האדם
שנוצר במ' יום
מתקיימת
התורה שניתנה
במ' יום

◆ ציונים ומקורות ◆

ראויים לכך, עזוב יעזוב את המשכן או מקדש אשר בחר לשכן את שמו שם, וזה אחר שוב בכונת הפסוק (תהלים עח, ט) 'זיטוש משכן שילה אהל שכן באדם', וכו'. ואל תתמה איך נטש את משכן קדשו, כי הלא לא עשה הוא יתברך עיקר רק מהאנשים כי 'אהל שכן באדם', אך לא בעצים ובאבנים. ועל כן בהעותם נטש משכן שילה כי לא ממנו עשה עיקר כמדובר'.
ו. זוה"ק ח"ג עג. 'בגין דאורייתא כולא שמא דקודשא בריך הוא, וכל את דאורייתא מתקשרא בשמא קדישא'. וע"ע זוה"ק ח"ב פז. 'תנינן אורייתא כולא שמא קדישא היא, דלית לך מלה באורייתא דלא כליל בשמא קדישא'.
ז. זוה"ק ח"ג עג. 'דתנינן תלת דרגין אינון מתקשרן דא בדא קודשא בריך הוא אורייתא וישראל'. ח. זוה"ק ח"ג קעט. 'וכמה תרומות אינון, אית תרומה מדאורייתא, תורה מ', והאי איהו תרומה, תורה דאטייהיבת בארבעים יום'.
וע"ע תיקו"ז לא.

ג. 'ואמר 'לא נודעת', כי ה' ב"ה הוא שמו ושמו הוא, ואינו כשאר הנבראים שחלוקים משמם ושמן חלוק מהם, אשר על כן לא יוצדק לומר לא הודעת, כי השם הוא המדבר ואם כן צריך לומר 'לא נודעת'. ד. שער היחוד פ"י.
ה. אלשיך שמות כה, ח: 'ושכנתי בתוכם' ולא אמר 'בתוכו' והוא כי הנה שמעתי לומדים מכאן כי עיקר השראת שכינה באדם הוא ולא בבית מאומרו 'בתוכם' וכו'. וזה מאמר שלמה באומרו (מלכים א ח, נז) 'יהי ה' אלקינו עמנו', שתשרה שכינה בעצמנו, 'כאשר היה עם אבותינו' אברהם יצחק וישראל עבדיו, כי 'האבות הן הם המרכבה' (בר"ר מז, ו), ועל ידי כן 'אל יעזבנו ואל יטשנו' (מלכים א ח, נז). מה שאין כן בהעוותנו שיעזוב היכלו ויסתלק, כי אין חפץ ה' לשכון בארץ כי אם על ידי השראתו בנפשות ישראל, שמהם עושה עיקר ובהנשאם מהיותם מרכבה אל השכינה ינשאו משכנות לאביר יעקב לעומתם כי מהם ימשך. ובהעדרם מהיות

קִדְּם אַרְבָּעִים יוֹם יוּכַל לְהַפְּיֹךְ מִזְכָּר לְנִקְבָה וּמִנִּקְבָה לְזִכְרִי, וְאַחַר אַרְבָּעִים יוֹם אֵי אֶפְשֶׁר עוֹד לְהַשְׁתַּנּוֹת, כִּי בְּאַרְבָּעִים יוֹם נִצְטִיר כָּל אֶבֶר וְאֶבֶר עַד שֶׁנִּכְרַח בֵּין דְּכַר לְנוֹקְבָא, וְאֵין לְהַשְׁיֵב, הַגִּם שְׁזֵה צְרִיף גַּם כֵּן לְהַבִּין מִפְּנֵי מַה דְּוָקָא בְּאַרְבָּעִים יוֹם לֹא פְּחוּת וְלֹא יוֹתֵר, אֲךְ אַחַר הָעֵינִן בְּתַקּוּנֵים וְאַחַר הָאִיר ה' עֵינֵינוּ לְמִי שְׁיַחֲפֹץ לְרַחֲמוֹ, אֶפְשֶׁר זֶה לְהַבִּין, אֲךְ אֵין אָנוּ עֹתָה בְּבֵאוֹר זֶה. עַל כָּל פְּנִים, עֶקֶר הַצְּטִירוֹת הָאֵדָם הוּא בְּאַרְבָּעִים יוֹם לְכָל אֶבֶר פְּרָטִי וְלְכָל גִּיד פְּרָטִי. וְשֶׁרֵשׁ שְׁרָשׁוֹ הוּא הַתּוֹרָה, כִּי הוּא הָאֵדָם הַגְּדוֹלִי, אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ נִתְּהֵי כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַנִּבְרָאִים בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל הַנִּקְרָאִים אֵדָם^{טו}. בְּנֻדָּאֵי אֵין בְּפִרְט אֲלֵא מַה שְׁבִכְלָל, שֶׁהַתּוֹרָה גַּם כֵּן נִצְטִירָה בְּרַמ"ח מְצוֹת עֲשֵׂה וּשְׁס"ה מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה בְּכָל פְּרָטִיָּהֶם בְּאַרְבָּעִים יוֹם, כִּי הִיָּה הַתּוֹרָה מִתְחַלָּה בְּצִרוּפֵים קְדוּשִׁים אַחֲרֵים, כְּמַבָּאֵר לְבַעֲלֵי הַדְּעַת^{טז}, וְאַחֲרֵי זֶה נִצְרָפוּ

יוֹם, כְּדִי יִצְיֵרַת הַגְּדוֹלִי. כִּי כְּמוֹ הַגְּדוֹל נִצְטִיר כָּל אֶבְרֵיו וְגִידָיו בְּמ' יוֹם, וְכֵן הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּנ"ל, יֵשׁ בָּהּ רַמ"ח וּשְׁס"ה הַמְצִיטִירִים בָּהּ בְּמ' יוֹם^{יז}. וְלָזֶה נִצְטִירוֹ בְּמ' יוֹם דְּוָקָא, כְּנִגְדַּד יִצְיֵרַת הָאֵדָם, שֶׁעַל יְדֵי הָאֵדָם הַנוֹצֵר בְּאַרְבָּעִים יוֹם מְצִיטִירִים מְצוֹת הַתּוֹרָה, בְּקִיּוֹם מְצוֹתֶיהָ וְשִׁמִּירַת הָלֹא תַעֲשֶׂה, אוֹ הַלּוֹמֵד עַל מְנַת לְקִימָהּ, וְהִבֵּן:

עוֹד אֶבְאֵר בְּזֶה לְפִי עֲנִיּוֹת דְּעַתִּי, מַה שֶׁנִּשְׁאַלְתִּי מֵאַחֵי הָרַב הַחֲסִיד הַמְּפָרָסִם מוֹרְנֵי הָרַב בְּרוּךְ גְּרוֹ יְאִיר, מַה זֶה אֲשֶׁר דְּרָשׁוּ חַז"ל עַל תְּבַת תְּרוּמָה, תּוֹרָה מ'. וַיֵּשׁ לוֹמֵר בְּזֶה, כִּי זֶה גְּלוּי לְכָל בַּעֲלֵי הַדְּעַת, שֶׁשֶׁרֵשׁ נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל הֵם בְּתוֹרָה, רַמ"ח מְצוֹת עֲשֵׂה וּשְׁס"ה מְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וּמִבְּשָׂרֵי אֲחִזָּה אֱלוֹהֵי (אִיּוֹב יט, כו), כִּי אֵדָם נוֹצֵר וְנִבְרָא בְּאַרְבָּעִים יוֹם בְּכָל פְּרָטִי אֶבְרֵיו וְגִידָיו. כִּי

שורש נשמות
ישראל הם
בתורה רמ"ח
מ"ע ושס"ה
ל"ת שנתנו במ'
יום כנגד רמ"ח
איברים ושס"ה
גידים
שנצטירו במ'
יום

◆ צִיּוּנִים וּמְקוּרוֹת ◆

ט. מנחות צט: רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרוייהו: 'תורה ניתנה בארבעים ונשמה נוצרה בארבעים, כל המשמר תורתו נשמתו משתמרת, וכל שאינו משמר את התורה אין נשמתו משתמרת'. י. בכורות כא: נדה ל: יא. זוה"ק ח"א קסה: בגין דאית בבר נש רמ"ח שייפין לקבל רמ"ח פקודין דאורייתא דאינון למעבד אתיהבו ולקבל רמ"ח מלאכין דאתלבשת בהון שכינתא ושמא דלהון כשמא דמאריהון, ואית בבר נש שס"ה גידין ולקבלהון שס"ה פקודין דלאו אינון אתיהבו למעבד'. יב. זוה"ק ח"ג קעט. 'זכמה תרומות אינון, אית תרומה מדאורייתא, תורה מ', והאי איהו תרומה, תורה דאתייהבת בארבעים יום'. וע"ע תיקו"ז לא. יג. ברכות ס. 'ואיבעית אימא מעשה דלאה בתוך ארבעים יום

הוה. כדתניא שלשה ימים הראשונים יבקש אדם רחמים שלא יסריח, משלשה ועד ארבעים יבקש רחמים שיהא זכר'. יד. ספר התמונה תמונה שלישית: 'זזה סוד אדם העליון וכו', וע"כ בא עתה אדם הראשון מחולק לתרי"ג מצות נוראות נעלמות מחולקות לכמה עולמות והנה רמ"ח בימינו ושס"ה בשמאלו'. ועיין בן פורת יוסף בראשית פר' נח: מבואר בכתבי האר"י זלה"ה 'ענין לימוד לשמה, דהכוונה לקשר נפשו ולהדביק אותה אל שרשה על ידי עסקו בתפלה ובתורה, כדי להשלים אדם העליון ולתקנו' וכו', יעו"ש. טו. יבמות סא. וע"ע זוה"ק ח"א כ: וראה מדרש זוטא איכה א: 'ואין אדם אלא ישראל, שנאמר 'ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם''. טז. עיין בפתיחת הרמב"ן על התורה: 'עוד יש

סֵפֶר

נְעִים
אֵלֵימֶלֶךְ

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

הצדיק ע"י עסקו בתורה לשמה מעלה את הדינים לשרשם וממתיקם שם

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. פֶּרֶשׁ רִשׁ"י ז"ל לִי לְשָׁמִי. נִרְאָה לִי, דְּהִנֵּה הַצַּדִּיק עַל יְדֵי עֶסְקוֹ בְּתוֹרָה לְשָׁמָּה, וּמִנְדָּב אֶת לְבָבוֹ לְמָקוֹם בְּרוּךְ הוּא, עַל יְדֵי זֶה הוּא מֵרִים וּמַעֲלָה אֶת הַדִּינִים לְשָׁרְשָׁם וּמִמְתִּיקָם שָׁם, וּמִמִּילָא פּוֹעֵל רַחֲמִים וְחֻסְדִּים^א. וְזֶהוּ 'וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה' רָצָה לֹמַר שֶׁיִּקְחוּ וַיִּלְמְדוּ אֶת הַתּוֹרָה שֶׁעַל יְדֵי זֶה יָרִימוּ לִי תְרוּמָה דְּהִינּוּ שֶׁיַּעֲלוּ אֶת הַדִּינִים לְמַעְלָה לְהַמְתִּיקָם. וְזֶה שֶׁפֶּרֶשׁ רִשׁ"י ז"ל 'לִי לְשָׁמִי' רָצָה לֹמַר שֶׁרִשׁ"י ז"ל מְרַמֵּז שֶׁקָּאֵי עַל הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא^ב, וְתִלְמָדוּ אֶת הַתּוֹרָה לְשָׁמָּה לְהַמְשִׁיךְ אוֹתִי לְשָׁמִי דְּהִינּוּ לְתוֹרָתִי שֶׁהִיא שְׁמוֹתִי. וְזֶהוּ 'לִי לְשָׁמִי' לְהַמְשִׁיךְ אוֹתִי לְשָׁמִי לְתוֹרָתִי, וְזֹאת הַתּוֹרָה תִּפְעַל הַמְתִּיקַת הַדִּינִים בְּשָׁרְשָׁם^ג: **וְזֶהוּ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם 'אֶקְרָא לְאֱלֹהִים עֲלִיּוֹן'^ד כו'** (תהלים

נו, ג), דְּאֵלֵקִים עֲלִיּוֹן הוּא עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן^ה, אֲשֶׁר מְשֵׁם הַתְּחִלַּת הַדִּינִים. וְהַצַּדִּיק הַמְּתִיק אוֹתָם צָרִיךְ לְהַמְתִּיקָם שָׁם בְּשָׁרְשָׁם. וְאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם 'אֶקְרָא לְאֱלֹהִים עֲלִיּוֹן' רָצָה לֹמַר שֶׁאֲנִי מְמַתֵּיק הַדִּינִים שָׁם בְּשָׁרְשָׁם, הַנִּקְרָא 'אֱלֹהִים עֲלִיּוֹן'. 'לְאֵל' רָצָה לֹמַר וּמִמִּילָא נַעֲשִׂים רַחֲמִים וְחֻסֵּד כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם נב, ג) 'חֻסֵּד אֵל כָּל הַיּוֹם'. 'גּוֹמֵר עָלָי' רָצָה לֹמַר וְאִזּוֹ מִמִּילָא בָּא הַחֻסֵּד אֵלַי לְמַטָּה, וְנִגְמַר אֵלַי הַרַחֲמִים וְהַחֻסֵּד, וְהִבֵּן וְקָל לְהִבִּין:

הצדיק מרבה בכל יום השפעות לעולם

אוּ יֹאמַר דְּהִנֵּה הַצַּדִּיק בְּכָל יוֹם וַיּוֹם הוּא מְרַבֵּה הַשְּׁפָעוֹת יוֹתֵר לְהַשְּׁפִיעַ לְעוֹלָם. וְזֶהוּ פֶּרוּשׁ 'יוֹם לְיוֹם יִבְיַע אוֹמֵר' (תהלים יט, ג), יִבְיַע מִלְּשׁוֹן מַעֲיָן הַנוֹבֵעַ, שֶׁבְּכָל יוֹם נוֹבֵעַ הַשְּׁפָעוֹתוֹ שֶׁמְשַׁפְּיעַ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר. וְזֶהוּ 'יּוֹדֵעַ ה' יְמֵי תְּמִימִים' כו"^ו (שם לו, יח), דְּבִאֲבָרָהֶם

ע"י המתקת הדינים נעשה ממילא רחמים וחסד

ציונים ומקורות

כשתעסקו בתורה לשמה אז לא תהיה צריך לדבר לבטל דינים, כי ממילא הם בטלים. ד. 'אקרא לאלקים עליון לאל גומר עלי'. ה. עיין עץ חיים שער טו פ"ו. ו. פרי עץ חיים שער השופר פ"א: 'כל המתקות הדינים אינם אלא ע"י שרשם ממש, כי הדינין העליונים אשר הם נמתקים, הם עצמם מכפים את הדינין'. ועיין פר' דברים ד"ה ונחזור לענינינו. ז. עיין זוה"ק ח"ג לא. 'אל בכל אתר נהירו דחכמתא עלאה הוא וקיימא בקיומיה בכל יומא דכתיב 'חסד אל כל היום'. ח. 'יודע ה' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה'.

א. עיין פר' דברים ד"ה וזהו: 'הצדיק יש לו כח להמתיק הדינים בפיו הקדוש על ידי לימודו ועוסקו בתורה לשמה וזהו 'בטח', הצדיק יש לו בטחון 'שיגיח את הירדן', רצה לומר הדינים כנ"ל יר"ד דין'. 'אל פיהו', פירוש בפיו הקדוש. ב. זוה"ק ח"ג עג. 'בגין דאורייתא כולא שמא דקודשא בריך הוא, וכל את דאורייתא מתקשרא בשמא קדישא'. וע"ע זוה"ק ח"ב פז. 'תנינן אורייתא כולא שמא קדישא היא, דלית לך מלה באורייתא דלא כליל בשמא קדישא'. ג. עיין להלן פר' קדושים ד"ה וזהו ודברת בם: 'ודרשינן בגמרא (יומא יט:) 'ולא בדברים בטלים', פירוש

אֲלִימָלֶךְ

עבודתו של
הצדיק מתקנת
ומשפעת
לתמיד
והצדיקים
שאחריו
מוסיפים על זה

אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם נֹאמַר (בראשית כב, יב) 'עֲתָה יִדְעָתִי כִּי יִרְא אֱלֹהִים אֶתָּה' וּלְהֵבִין אִיךְ שִׁיף לֹמַר אֶצֶל הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא 'עֲתָה יִדְעָתִי מִשְׁמַע וְלֹא קָדַם חֲלִילָהּ':

אךְ הָעֵנִין הוּא, כְּשֶׁהַצְּדִיק מִתְּנַהֵג בְּקִדְשָׁתוֹ יָמִים רַבִּים, אָזִי הוּא מֵבִיא קִדְשָׁתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ לְמַעֲלָה עַד הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן אַחַר שְׁנַתְּנֶסָה אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם בְּעֶשֶׂר נְסִיווּנוֹת, אָמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ 'עֲתָה יִדְעָתִי רְצָה לֹמַר שְׁעֲלָה קִדְשָׁתְךָ לְמַעֲלָה אֵלַי, וְזֶה נִקְרָא יְדִיעָה לְשׁוֹן חֲבוּרִי מִמֶּשׁ בַּבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא. וְזֶהוּ 'יֹדֵעַ ה' יָמֵי תְּמִימִים' פְּרוּשׁ כֹּל יוֹם וְיוֹם שֶׁל הַצְּדִיקִים הַתְּמִימִים עוֹלָיִם לְמַעֲלָה עַד הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְקַנִּים הַצְּנוּרוֹת הַהִשְׁפָּעוֹת, וְאַחַר שְׂיָקוּם עוֹד צְדִיק כְּמוֹתָם, אָזִי הוּא גַם כֵּן מִתְקַן הַצְּנוּרוֹת וּמִמְשִׁיף הַשְּׁפָעוֹת עוֹד נוֹסֵף עַל הַצְּדִיקִים הָרֵאשׁוֹנִים, דְּהֵינּוּ מַה שֶּׁתְּקַנּוּ וּפְעֵלוֹ הַצְּדִיקִים הָרֵאשׁוֹנִים קִיָּמַת לְעַד, וְכֹל צְדִיק הֵבִיא אַחַר כֵּךְ הוּא מוֹסִיף תְּקוּנָה עַל תְּקוּנַת הָרֵאשׁוֹנִים. וְזֶהוּ 'וְנִחַלְתֶּם' דְּהֵינּוּ יְרוּשְׁתָּם שֶׁהֵם מוֹרִישִׁים לְעוֹלָם, 'לְעוֹלָם תִּהְיֶה':

וְזֶהוּ 'וַיִּקְחוּ לִי תְּרוּמָה' רְצָה לֹמַר עַל יְדֵי שְׂאֵתָם תַּעֲלוּ וְתִגְבְּיֵהוּ עִבּוּדְתְּכֶם הַקִּדְשׁ אֵלַי עַד שְׁמִי מִמֶּשׁ וְזֶהוּ 'לִי

לְשָׁמַי', עַל יְדֵי זֶה 'תִּקְחוּ תְּרוּמָה' דְּהֵינּוּ הַשְּׁפָעוֹת, וְלֹא זֶה בְּלִבְד שְׁעַל יְדֵי מַעֲשֵׂיכֶם וְעִבּוּדְתְּכֶם תִּגְרְמוּ הַשְּׁפָעוֹת, אֲלֹא שְׂגַם 'מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ תְּרוּמָתִי' פְּרוּשׁ גַּם מִכָּל אִישׁ צְדִיק וְצְדִיק הַקּוֹדֵם לְכֶם תִּקְחוּ גַם כֵּן תְּרוּמָתִי דְּהֵינּוּ הַשְּׁפָעוֹת לְיִשְׂרָאֵל וְקַל לְהֵבִין:

אוּ יֹאמַר וַיִּקְחוּ לִי תְּרוּמָה. דְּדוֹד הַמֶּלֶךְ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם אָמַר (תהלים צב, ו) 'מַה גָּדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ ה' מְאֹד עִמָּקוּ מִחֲשָׁבוֹתֶיךָ'. יֵשׁ לֹמַר הַפְּרוּשׁ דְּהֵנָּה יֵשׁ ב' מִיָּנִי צְדִיקִים, דְּהֵינּוּ יֵשׁ צְדִיק הָעוֹבֵד הַשֵּׁם בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים וְעוֹבְדוֹת כְּשֵׁרוֹת בְּגוֹפוֹ, וְעַדִּין לֹא הִגִּיעַ לְמִדְרָגוֹת מִחֲשָׁבוֹת בְּדַבְּקוֹת גָּמוּר בַּבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ וַיִּתְעַלָּה בְּמִחְשַׁבְתּוֹ הַטְּהוֹרָה, וְהַצְּדִיק הַזֶּה הוּא גוֹרֵם תְּקוּנָה הַשְּׁכִינָה הַקְּדוּשָׁה וְהַטְּהוֹרָה, אֲבָל עַדִּין אֵין בְּיָדוֹ הַכֹּחַ לְהַשְׁפִּיעַ הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת לְעוֹלָם. וַיֵּשׁ צְדִיק הַדְּבוּק בַּבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ בְּמִחְשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת תְּמִיד וַיְדַבְּקוֹת בְּלֵי הַפֶּסֶק, הַצְּדִיק הַזֶּה הוּא גוֹרֵם הַשְּׁפָעוֹת גְּדוּלוֹת לְעוֹלָם, וְזֶהוּ 'מַה גָּדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ ה'' רְצָה לֹמַר מִדְרָגוֹת הַצְּדִיקִים הָעוֹסְקִים בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים, 'מְאֹד עִמָּקוּ מִחֲשָׁבוֹתֶיךָ' רָמַז לְצְדִיק הַנִּלְהַבֵּד הָעוֹבֵד בְּמִחְשָׁבוֹת, זֶה עִמּוֹק עִמּוֹק מִי יִמְצְאוּנוּ:

הצדיק
בדביקותו ללא
הפסק רגע
גורם השפעות
גדולות לעולם

◆ ציונים ומקורות ◆

עצמו וטיהר את גופו בצחצחות עד אשר אין בו שום פסולת והוא הולך בדביקות תמיד וזה גורם השפעות לכל העולמות לעליונים ולתחתונים וזה נקרא חסדים שהכל צריכים לחסד קל יתברך. ויש צדיק שעדיין אינו מתוקן בכל המדות, רק שהוא מתאמץ עצמו בכל יכולתו תמיד לתקן מדותיו וזה אינו ממשיך השפעות לעולמות, ועיין להלן פר' כי תשא ד"ה משוך:

ט. עיין אלשיך בראשית כב, יב: 'והנה באומרנו כי עתה ידעתי', יתחמץ לבב אנוש איך אלקי עולם אשר לא נעלם ממנו קרב איש ולב עמוק, יאמר עתה ידעתי כי נתחדשה לו ידיעה חלילה וחס' וכו'. י. עיין בראשית ד, א. ועיין פרדס רמונים שער ערכי הכנויים פ"י ערך ידיעה. יא. עיין להלן פר' שלח ד"ה או יאמר משוך חסדך: 'יש ב' גווני צדיקים, האחד הוא שסיגף

וְזֶהוּ גְדוּלִים מְעֻשֵׁי ה' דְּרוּשִׁים לְכָל חֲפְצֵיהֶם' (תהלים קיא, ב), דְּהִינּוּ הַמְעֻשִׁים טוֹבִים וְהַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת הֵם גְּדוּלִים מְאֹד, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁהַצְּדִיק יְכוּל לְדַרוֹשׁ אוֹתָם לְכָל חֲפְצֵי בְּנֵי אָדָם לְגַרְם לָהֶם הַשְּׁפָעוֹת וּבְרָכוֹת וְטוֹבוֹת. וְזֶהוּ 'וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה' פֶּרֶשׁ רַש"י ז"ל 'לְשָׁמִי' רָמְזוּ לְמַדְרַגַּת הַצְּדִיקִים הָעוֹבְדִים בְּמַעֲשֵׁים טוֹבִים, וְגוֹרְמִים הַעֲלָאתָ הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה. 'מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ רָצָה לוֹמַר אֲבָל עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַצְּדִיק הַמְּנַדֵּב אֶת לְבוֹ בְּכָל מְכַחֲשׁוֹתָיו וּמְנַדֵּב אֶת עֲצָמוֹ לְשָׁמִים, עַל יְדֵי הַצְּדִיק תִּקְחוּ הַכֹּל דְּהִינּוּ 'תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי' דְּהִינּוּ קִדְשָׁתִי, וְגַם נוֹסֵף עַל זֹאת שִׁיְהִיָּה לְכֶם הַשְּׁפָעוֹת עַל יְדוֹ. וְזֶהוּ 'וְזֹאת' וַי"ו מוֹסִיף עַל עֲנִיָּן רֵאשׁוֹן, 'תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי' גַּם 'וְזֹאת אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתְּם זֶהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשָׁת' דְּהִינּוּ הַשְּׁפָעוֹת גְּדוּלוֹת בְּרָכוֹת וְטוֹבוֹת, וְקָל לְהִבִּין:

אוּ יֹאמַר מַה גְּדָלוֹ מְעֻשֵׁי ה' (תהלים צב, ו). דִּישׁ לְדַקְדֵּק בַּפְּסוּק שְׁאָמַר ר"ב (שמות כה, ו-ז) 'שָׁמֶן לְמָאוֹר וְכוּ'

אֲבֵנֵי שֵׁהֶם לְאֶפֶוד' וְנִמְצָא מִפְּרֵשׁ הַפְּסוּק כָּל דְּבַר מְאֹלוֹ לְאִיזָה צֶרֶף הֵם בְּאִים, וְלִגְבֵי זָהָב וְכֶסֶף סֹתָם הַכְּתוּב וַאֲינּוּ מִפְּרֵשׁ לְאִיזָה צֶרֶף הֵם בְּאִים. אֵךְ הָעֲנִיָּן, דְּדָרְשׁוּ חַז"ל (ברכות נד.) 'וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מְאֹדְךָ' (דברים ו, ה), וּפְרָשׁוּ 'בְּכָל מְמוֹנְךָ' וַיֵּשׁ לְדַקְדֵּק לְמָה לֹא אָמַר בְּפִרוּשׁ בְּכָל מְמוֹנְךָ, וְלְמָה שָׁנָה הַכְּתוּב לְכַתֵּב 'מְאֹדְךָ':

אֵךְ שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה רְמְזָה לָנוּ עוֹד דְּבַר אֶחָד, דְּהִנֵּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַב רַחֲמָיו נִתֵּן לָנוּ רִשׁוּת לְהַנּוֹת קֶצֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה מִכֶּסֶף וְזָהָב לְצִרְכָּנוּ, אֵךְ לְזֶה צִרְיָךְ שְׂמוֹר גְּדוּל לְזַהֵר מְאֹד מְאֹד לְהַתְּנַהֵג כְּשׁוֹרָה בְּמִמוֹנֶיךָ. וְזֶהוּ שִׁשְׁנָה הַכְּתוּב לְכַתֵּב 'בְּכָל מְאֹדְךָ' וּפְרָשׁוּ חַז"ל 'בְּכָל מְמוֹנְךָ' רָמְזוּ לְדְבָרֵינוּ הַנִּלְ, שִׁיְזַהֵר מְאֹד מְאֹד בְּמִמוֹנּוֹ שְׁלֹא יָבֵא בָּהֶם לְיַדֵּי תִּקְלָה ח"ו, וְצִרְיָךְ הָאָדָם לְעַמֵּק בְּמַחֲשָׁבוֹתָיו שְׁלֹא יִמְצָא בְּמִמוֹנּוֹ שׁוֹם עוֹלָם וְעוֹן, וְלִכֵּן לֹא נֶאֱמַר בְּכֶסֶף וְזָהָב לְאִיזָה צֶרֶף, דְּרָמְזוּ דְנִתֵּן רִשׁוּת גַּם כֵּן לְהַנּוֹת בְּנֵי אָדָם קֶצֶת בְּמִמוֹנָם לְצִרְכֵיהֶם. וְזֶהוּ 'מַה גְּדָלוֹ מְעֻשֵׁי כו' מְאֹד' פְּרוּשׁ בְּעֲנִינֵי וְעִסְקֵי

אף שניתן לנו להננות מהממונ מ"מ צריכים זהירות מאוד להתנהג בו כשורה

◆ **ציונים ומקורות** ◆

הזאת מגעת עד כסא הכבוד ומחמתו מגיע לעונג רב בזה ובבא אמן. ועיין להלן פר' קרח ד"ה ונראה: 'האדם ביותר צריך לקדש עצמו במאכל ובמשתה ובממון יותר מן התורה או תפלה, כי שם אין היצר הרע כל כך שולט מחמת שהוא עוסק בדבר קדושה אבל בתאוות הגשמיות שהיצר הרע מצוי מאוד צריך פרישות יתירה שלא לבא ח"ו אל התגברות התאוה וגם בממון צריך לקדש עצמו מאוד שיהיה משאו ומתנו באמונה ולשם שמים כדי שלא יהיה ח"ו עושר שמור לבעליו לרעתו'.

'היודעים לייחד העולמות השפע להם החסד שלך בכח יחודם אשר מייחדים 'וצדקתך לישרי לב, רצה לומר בתורת צדקה תתן לישרי לב אותן שלא הגיעו עדיין למעלה זו'. יב. 'שמן למאור בשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים. אבני שוהם ואבני מילואים לאפוד ולחושן'. יג. עפ"י דפוס סלאוויטא, בדפו"ר 'לבבך'. יד. עיין להלן פר' כי תשא ד"ה וזהו כוונת: 'אש שורף ואש מחמם, דהיינו אם ח"ו מתנהג בכספו שלא כהוגן אז שורפתו, ואם מתנהג כשורה בצדקה בלב שלם וגמילות חסדים אזי המצוה

סֵפֶר
מֵאוֹר
עֵינַיִם

פרשת תרומה

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה. פֶּרֶשׁ רַשׁׁי 'לִי' לְשִׁמִּי. לְכַאוֹרָה הוּא תְמוּנָה, הֵלֵא כָּל הַמִּצּוֹת צָרִיף לַעֲשׂוֹת לְשֵׁם ה', וְלָמָּה נִתְיַחַד עֲנִין זֶה דוֹקָא בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ: הִנֵּה נוֹדֵעַ כִּי שְׂכִינָה בַּתְּחִתּוֹנִים הוּא עֲנִין שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא צִמְצַם שְׂכִינָתוֹ לְצַרְף תְּחִתּוֹנִים^א, וְהִנֵּה אֵין שְׂכִינָה שׁוֹרָה אֶלָּא עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ברכות ז.)^ב בְּקֶשׁ מִשֶּׁה שֶׁתְּשַׁרְה שְׂכִינָה עַל יִשְׂרָאֵל וְלֹא עַל אוֹמוֹת הָעוֹלָם וְכוּ'. וְנוֹדֵעַ שְׁגַם בְּגִלוּתֵנוּ לֹא עֲזַבְנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ וּמִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ בְּתוֹךְ הַצְּדִיקִים שְׂבָכָל דוֹר וָדוֹר, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל גְּלוּ לְבָכָל שְׂכִינָה עִמָּהֶם גְּלוּ לְעֵילָם שְׂכִינָה עִמָּהֶם וְכוּ':

הקב"ה צמצם שכינתו לצורך התחתונים וגם בגלות משרה שכינתו בצדיקים

אֲמַנָם עֶקֶר הַשְּׂרָאֵת הַשְּׂכִינָה יְהִיָּה אִם יִרְצָה הַשֵּׁם בְּבִיאַת מְשִׁיחֵנוּ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, כִּי עֶקֶר הַשְּׂרָאֵת הַשְּׂכִינָה

עיקר השראת השכינה יהיה בביאת המשיח כשתייחדו קוב"ה ושכינתיה ביחוד גמור

הוּא נוֹדֵעַ שֵׁם ה' אַחֲרוֹנָה מִשֵּׁם הַיְיָ"ה בְּרוּךְ הוּא^א, וְצָרִיף לְיַחַדָּא בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא הַמִּשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ בַּתְּחִתּוֹנִים, שֶׁהוּא עֲנִין בְּחִינַת וָא"ו שְׂבָשֵׁם הַיְיָ"ה בְּרוּךְ הוּא, וְזֵהוּ הַנִּקְרָא יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא וּשְׂכִינְתֵיהּ^ב, וּבְגִלוּתָא אֵין יְחִוּד גָּמוּר כִּי אִם מְעַט מְזַעִיר עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים שְׂבָכָל דוֹר, אֲבָל לְעֵתִיד לְבֹא יְהִיָּה אִם יִרְצָה הַשֵּׁם יְחִוּד גָּמוּר וָא"ו עִם ה"א יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּאַחֲדוּת גָּמוּר^ב:

וְזֵהוּ 'וַיִּקְחוּ לִי' לְשִׁמִּי, 'תְּרוּמָה' תְּרוּםָה הִיא שְׂיִתְרוּמָם הִיא לְמַעַלָּה בְּוָא"ו, וְזֵהוּ עַל יְדֵי מְלֹאכֶת הַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא עֲנִין הַשְּׂרָאֵת הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב 'וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשְׂכִנְתִי בְּתוֹכָם'^א:

וְזֵהוּ 'מְשַׁנְכָּנִים אֲדָר מְרַבִּין בְּשִׁמְחָה' (תענית כט.), וְהוּא תְמוּנָה, דְּהָא עֶקֶר

ע"י מלאכת המיטכן תתרוכס הה"א להתיחד ב"ו

צ"ב ענין השמחה מתחילת אדר

ציונים ומקורות

השכינה עמה' וכו'. ד. עיין תיקו"ז יז: ה. עיין שער רוח הקודש מ. 'קיצורו של דבר. ישים שם יהו"ה בארבעה אותיותיו לנגד עיניו, ויכוין לייחוד קוב"ה ושכינתיה שהם ו"ה, ברחימו ודחילו שהם י"ה. ו. עיין ליקוטי תורה להאריז"ל זכריה ד"ה ביום ההוא. ז. עיין זוה"ק ח"ג רעב. 'פתח ואמר, 'זהיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה' (במדבר טו, יט), במאי אתרימת שכינתא דאיהי ה' ד'המוציא' וכו'. ועיין פירוש הרמ"ז שם: 'ירצה שהפסוק רומז להרמת השכינה מתוך הקליפה שהיא רמוזה בה' ד'המוציא', והוא אחד מסודות ה'תרומה' תרום ה". ח. ע"ע להלן ישמח לב אבות ד"ה וכל זה כשהוא: 'כביכול אין השם שלם כמ"ש (שמות טז,

א. עיין זוה"ק ח"א רמו. 'ועל דא שכינתא לעילא ושכינתא לתתא, בגינייהו דישראל'. ב. 'ביקש שתשרה שכינה על ישראל ונתן לו שנאמר (שמות לג, טז) 'הלוא בלכתך עמנו', ביקש שלא תשרה שכינה על עובדי כוכבים ונתן לו שנאמר (שם) 'ונפלינו אני ועמך'. ג. עיין מגילה כט. וע"ע ירושלמי תענית פ"א ה"א: 'בכל מקום שגלו ישראל גלת השכינה עמהן גלו למצרים וגלת השכינה עמהן וכו', גלו לבבל וגלת שכינה עמהן וכו', גלו למדי וגלת השכינה עמהן, מה טעמא (ירמיה מט, לח) 'ושמתי כסאי בעילם', ואין עילם אלא מדי כמה דאת אמר (דניאל ח, ב) 'ואני בשושן הבירה אשר בעילם המדינה', גלו ליון וגלת השכינה עמהן וכו', גלו לרומי וגלת

הַיֵּס הָיָה בִּי"ד וּבִט"ו בּוּ, וְלָמָּה הִתְחִילוּ
בְּשִׂמְחָה מִתְחִלַּת הַחֹדֶשׁ:

אָךְ דִּהְיֶה שְׁמוֹת הַחֹדָשִׁים עָלוּ מִבְּבֶלֶט,
וַיֵּשׁ טַעַם לְכָל הַשְּׁמוֹת שֶׁל הַחֹדָשִׁים
לָמָּה נִקְרְאוּ כֵּן זֶה נִסְתָּן וְזֶה אֵיךְ וְכֵן
כָּלֵם, וְטַעַם הַחֹדֶשׁ 'אָדָר' לָמָּה נִקְרָא כֵּן,
הוּא מִפְּנֵי שֶׁבַח־דָּשׁ זֶה נִרְמָז 'א' דָּר',
רָצָה לִוְמַר 'א' שֶׁהוּא אֶלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם,
וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַפְּתוּב (ירמיה ג, ד) 'אֶלּוּף
נְעָרֵי אֶתְּהָ', שֶׁכָּשֶׁם שְׂאוֹת 'א' הוּא רֵאשׁוֹן
לְכָל הָאוֹתִיּוֹת כֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא

שם חודש אדר
רומז שאלופו
של עולם דר
עם התחתונים

רֵאשׁוֹן לְכָל הַנְּמַצָּאִים, וְזֶהוּ עֲנִיָּן בְּחִינַת
'א' דָּר עִם הַתְּחִתּוֹנִים^{י"א}, שֶׁמְשַׁרָּה שְׂכִינָתוֹ
עִם הַתְּחִתּוֹנִים^{י"ב}:

וְהִנֵּה הִרְשַׁע הָיָה מִפִּיל הַגּוֹרֵל מִיּוֹם לְיוֹם
וּמִחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ לְכָלוֹת אֶת עֲמֻנּוֹ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֹדֶשׁ אָדָר, מִפְּנֵי שֶׁבָּז'
בְּאָדָר מֵת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, וְלֹא
יָדַע שֶׁבָּז' בְּאָדָר נוֹלַד מֹשֶׁה, כְּמִבְּאָר
בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מגילה יג:). וְהַעֲנִיָּן,
דְּאִיתָא בְּזֵהר הַקְּדוּשָׁה 'אֶתְפֹּשְׁטוּתָא
דְּמֹשֶׁה בְּכָל דְּרָא וְדָרָא עַד שְׁתִּין רַבּוּא

בכל אחד
מוישראל יש
ניצוץ ממש"ר
שהוא בחי'
הדעת להשיג
בתורה

◆ ציונים ומקורות ◆

פסיק חוכא מפומיה, נראה לי שעיקר הכוונה היא שיגאל התפילה שהיא השכינה הקדושה, וזהו שמחה גדולה, כי הגלות היא כשיש פירוד השם הוי"ה ב"ה, אבל כשמייחד הוי"ה עם אדני נמתקין כל הדינים בשורשיהם אז היא שמחה גדולה, וזהו (ישעיה נה, יב) 'כי בשמחה תצאו' מן הגלות וכו', וזהו 'משנכנס אדר' שהיא תיבת 'א' דר' שמייחדים אלופו של עולם עם 'דר' שהיא השכינה 'דירה עילאה' הנקרא אדני' או 'מרבין בשמחה' שנמתקין כל הדינים והבן'. יג. 'תנא כיון שנפל פור בחודש אדר שמח שמחה גדולה, אמר נפל לי פור בירח שמת בו משה, ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד'. יד. עיין תיקו"ז קיב. 'אשרי העם שככה לו' (תהלים קמד, טו) בגימטריא מש"ה 'אשרי העם שה' אלוקיו, דעליה אתמר (קהלת א, ד) 'דור הולך ודור בא', ולית דור פחות משישים ריבוא, ועליה אתמר (תהלים קה, ח) 'דבר ציוה לאלף דור', ואתפשטותיה הוא בכל דרא ודרא, בכל צדיק וחכם דמתעסק באורייתא עד שיתין ריבוא וכו', כמה דאוקמוה מארי מתניתין אשה אחת ילדה שישים ריבוא ומנו משה דשקיל לשישים ריבוא, ובגין דא אתמר עליה 'דור הולך' להווא עלמא, 'ודור בא' איהו ייתי כמלקדמין'. וע"ע ספר הגלגולים פ"ד: 'ויש צדיקים גדולים מאוד כמו משה רבינו ע"ה דאמרו עליו בתיקונים דאתפשטותיה עד ס' ריבוא דרי'.

(ז) 'כי יד על כס י"ה' עד ביאת משיחנו במהרה בימינו שיתקרבו כל הדברים שנפלו בשבירה, שהן בחינת ה'ה' השוכן בתחתונים יתקרבו אל השי"ת, ואז יהיה השם שלם והכסא שלם, כי הן הכל בחינת כסא כמ"ש (ישעיה ס, א) 'והארץ הדום רגלי' והבן. וזהו 'ויקחו לי תרומה' 'תרומה ה' להרים ה'ה' 'לי' לשמי', שיקורב ה'ה' לשמי שיהיה השם שלם, והיינו במה שיעלו ויבנה הדברים שהן בשבירה כאמור, 'מאת כל איש אשר ידבנו לבו' שרוצה לעשות לבו משכן לבורא ב"ה, והולך בצלם אלהים בתורה בכל הדברים 'וזאת התרומה אשר תקחו מאתם' וגו', ואז על ידי זה 'ושכנתי בתוכם' ממש. ט. ירושלמי ר"ה פ"א ה"ב, בר"ר מח, ט. י. עיין תולדות יעקב יוסף פר' ויצא: 'שמעתי ממורי כי א' הוא סוד אלופו של עולם טמיר וגניז בגווייה'. יא. עיין שערי אורה שער ה: 'סוד השכינה הדרה עם ישראל תמיד, היא נקראת 'דר', והיא דירה נאה'. יב. ע"ע להלן ישמח לב ביצה ד"ה ונחזור לעניינו: 'הרוצה שיתקיימו נכסיו' שלא יפול רק יהיה תמיד בקיום, 'יטע בהן אדר' (ביצה טו) ר"ל 'א' דר' שיבין שאלופו של עולם דר בכל דבר ואפס בלתו וכו', ואז יהיה תמיד דבוק בה' ולא יסור ממנו'. וע"ע דגל מחנה אפרים ליקוטים ד"ה והטוב: 'והטוב בעיניך עשיתי' (ישעיה לח, ג) ודרשו חז"ל (ברכות י) 'זה הסומך גאולה לתפילה, רב ברונא זימנא חדא סמיך גאולה לתפילה ולא

דְּרִי, וְזֶהוּ עֲנִין בְּחִינַת הַדַּעַת שְׁיֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיג בַּתּוֹרָה, וְהַכֵּל עַל יְדֵי הַדַּעַת בְּחִינַת מֹשֶׁה שֶׁהוּא הָיָה הַדַּעַת שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל^ט, וְיֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד נִיצוּץ דְּבַר מָה חֵלֶק מֵהַדַּעַת שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם^ט, בְּכַדֵּי שִׁידַע וְיִבִּין וְיִשְׁיֵג כָּל אֶחָד וְאֶחָד בַּתּוֹרָה כָּל חֵד וְחֵד כְּפֹסֵם שִׁיעוּרָא דִּילֵיהּ, כְּפִי בְּחִינַת מֹשֶׁה שְׁיֵשׁ אֶצְלוֹ כֶּף הוּא מִבִּין וּמְשִׁיג בַּתּוֹרָתוֹ^י:

צ"ב אך יכול כל אחד להיות שפל רוח בפני כל אדם שהוא מדרגת משר

וְלִכְּנֹן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (אבות פ"ד מ"ד)^י 'מָאֵד מָאֵד הָוֵי שְׁפַל רוּחַ בְּפָנַי כָּל אָדָם, וְהָאֵיף יֵצוּוּ עַל זֶה חַז"ל לְכָל אָדָם, שְׁעַל כָּל אָדָם אָמְרוּ מִשְׁנָה זֹו לְקִימָה, וְהָאֵיף יוּכַל כָּל אָדָם לְקַיֵּם זֶה הַדְּבָר, הֲלֹא זֶה הוּא אֲשֶׁר נִשְׁתַּבַּח מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם בְּמִדָּה זֹו בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַפְּתוּב (במדבר יב, ג) 'וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֲנֹו מָאֵד מִכָּל אָדָם' גו'^י, וְאֵיף יִזְכֶּה יְלוּד אִשָּׁה אַחַר זִוְלָתוֹ לְבֹא לְמִדְרָגָה זֹו:

אָף הָעֲנִין הוּא כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְנוּ, שְׁיֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּחִינַת מֹשֶׁה וְהוּא הַדַּעַת שְׁלוֹ, וְעַל כֵּן צִוּוּ חַז"ל 'מָאֵד

בכל אחד יש עכ"פ מעט דעת מבחי' משה שבו ועי"ז יכול להיות שפל רוח

מָאֵד הָוֵי שְׁפַל רוּחַ, כִּי מֵאַחַר שְׁיֵשׁ לָךְ בְּחִינַת מֹשֶׁה, שֶׁהָרִי יֵשׁ לָךְ דַּעַת, וְאֶפְלוּ אִם הוּא מְעַט מִן הַמְּעַט, אָף עַל פִּי כֵן הֲלֹא זֶה הוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה שְׁיֵשׁ לָךְ, אִם כֵּן אִפּוּא זֹאת עָשׂוּ גַם אַתָּה כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם לְהִיּוֹת שְׁפַל רוּחַ בְּחִינַת מֹשֶׁה. וְאִם גַּם זֹאת אֵין בְּךָ, הֲלֹא אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ויק"ר א, טו) 'כָּל אָדָם שְׂאִין בּוֹ דַּעַת נִבְלָה טוֹבָה הֵימָנוּ, וְאִם יֵשׁ לָךְ אֶפְלוּ מְעַט מִן הַמְּעַט תּוּכַל לַעֲשׂוֹת כֵּן לְהִיּוֹת שְׁפַל רוּחַ, וְעַדִּין אֵין זֶה מִדְרָגַת מֹשֶׁה עֲצָמוֹ, כִּי בְּמֹשֶׁה נֶאֱמַר שְׂזַכָּה וְהַשִּׁיג עֲנֹוהּ, שֶׁהָיָה לוֹ הַשְּׂגָה עֲצוּמָה וְנִפְלְאָה בְּזֶה:

וְהֵנָּה נֶאֱמַר בְּמֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם (דברים לד, ו) 'וְלֹא יָדַע אִישׁ אֵת קְבַרְתּוֹ, וְהוּא עַל פִּי הָאָמּוֹר שְׂאֵתִפְשִׁטוּתָא דְּמֹשֶׁה בְּכָל דְּרָא, וְלִזְה עֲנִין בְּחִינַת מֹשֶׁה הוּא גְּנוּז בְּאָדָם הַיִּשְׂרָאֵלִי, 'וְלֹא יָדַע אִישׁ אֵת קְבַרְתּוֹ, פְּרוּשׁ שְׁלֵא יָדַעוּ הֵיכֵן מֹשֶׁה קָבוּר וְגְנוּז, כִּי בְּאֵמַת הוּא נִגְנוּז וְנִקְבַּר בְּדַעַת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּאָמּוֹר:

אין ידוע קבורת משה כי נגזו בדעת של כל אחד מישראל

◆ צִוּוּנִים וּמִקּוּרוֹת ◆

שְׁבוּעוֹת תּוֹרָה אֹר אֹת צַב: 'מֹשֶׁה אִפִּילוּ לֵאחַר פְּטִירְתּוֹ מִתְּפִשֵׁט בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְזֶהוּ פִירוּשׁ מֵה שְׁמִצִּינוּ לְפַעֲמִים בַּגְּמָרָא (שבת קא: סוכה לט.) 'מֹשֶׁה שְׁפִיר קָאמַרְת', כְּלוּמַר הַנִּיצוּץ שֶׁל מֹשֶׁה מִתְּנוּצֵץ מְאֹד בְּקִרְבְּךָ עַל כֵּן 'שְׁפִיר קָאמַרְת'. וְע"ע פְּנֵי דוֹד (חיד"א) פ'ר' חוֹקֵת אֹת ט: 'בְּכָל הַת"ח הַלוּמַד לְשִׁמָּה אֹר נוּצֵץ בּוֹ נִיצוּץ מֹשֶׁה רַבִּינוּ ע"ה, וּבְכוּחוֹ הַת"ח הָאֲחֵרוֹן יוֹסִיף לְחַדֵּשׁ וּכו', וּז"ש 'מֹשֶׁה שְׁפִיר קָאמַרְת', כִּי הַת"ח יֵשׁ בּוֹ נִיצוּץ מֹשֶׁה רַבִּינוּ ע"ה כְּמ"ש גוּרֵי הָאֲר"י זצ"ל. יח. 'מְאֹד מְאֹד הוּא שְׁפַל רוּחַ, שְׁתַּקּוּוֹת אֲנוּשׁ רִימָה. וּבַתְּפִאֲרַת יִשְׂרָאֵל שֵׁם: וְיֵשׁ גּוֹרְסִים 'בְּפָנַי כָּל אָדָם'. וְע"ע שֵׁם מ"י. יט. 'וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֲנִיו

טו. עֵיין זוּה"ק ח"ב רכא. 'מֹשֶׁה דָא רֹזָא דְדַעַת'. וְע"ע פְּרִי עֵץ חַיִּים שְׁעַר חַג הַמִּצּוֹת פ"א. טז. ע"ע תְּנִיא ח"א פמ"ב ד"ה אֵלָא הָעֲנִין: 'כָּל נַפֵּשׁ וּנְפֵשׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בָּהּ מִבְּחִי' מֹשֶׁה רַבִּינוּ ע"ה, כִּי הוּא מִשְׁבַּעָה רוּעִים הַמְּמַשִּׁיכִים חַיִּים וְאַלְהוּת לְכַלְלוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁלַכְן נִקְרָאִים בְּשֵׁם רוּעִים, וּמֹשֶׁה רַבִּינוּ ע"ה הוּא כְּלוּל כּוֹלָם, וְנִקְרָא 'רַעִיא מֵהֵימָנָא', דְּהֵינּוּ שְׁמַמְשִׁיךְ בְּחִי' הַדַּעַת לְכַלְלוֹת יִשְׂרָאֵל לִידַע אֵת ה' כָּל אֶחָד כְּפִי הַשְּׂגָת נִשְׁמָתוֹ וְשׁוֹרְשָׁה לְמַעְלָה וּיְנִיקְתָּה מִשׁוֹרֵשׁ נִשְׁמָת מֹשֶׁה רַבִּינוּ ע"ה הַמוֹשְׁרֶשֶׁת בְּדַעַת הָעֲלִיוֹן שְׁבִי' סְפִירוֹת דְּאִצְלוֹת הַמִּיּוּחָדוֹת בְּמֵאֲצִילָן ב"ה שֶׁהוּא וְדַעַתוֹ אֶחָד. יז. עֵיין שְׁלַה"ק מ"ס

סֵפֶר
עֲבוֹדַת
יִשְׂרָאֵל

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

שוכני בתי
חומר יכולים
לעבדו ית' רק
בהכנתם
לקדושה

וְעֵשׂוֹ לִי מִקִּדְשׁ וְגו'. דְּהִנֵּה כָּל הַרוּצָה
לְעֵבֵד וּלְהִתְחִיל בְּתוֹרָה או
בְּתַפְלָה, אִי אֶפְשֶׁר לְשׁוֹם נִבְרָא לְהַעֲלוֹת
עַל דַּעְתּוֹ שֵׁישׁ בְּכַחוֹ לְעֵבֵד לְעֵלֵת הָעֲלוֹת,
כִּי אֵף הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם לֹא
יִכְלָלוּהוּ, אֵף מִכָּל שָׁכֵן שׁוֹכְנֵי בְּתֵי חֹמֶר
אֲשֶׁר בְּעֶפְרָ יְסוּדָם. אֲלֹא צָרִיף הָאָדָם
לְפָנֹת עֲצָמוֹ מִכָּל מִינֵי מַחֲשָׁבָה זָרָה
וְהִרְהוּר בְּשׁוֹם עֶסֶק וְלִהְיוֹת מוֹכֵן וּמְזַמֵּן
לְקַבֵּל קִדְשֵׁי בּוֹרְאוֹ וְהַשְׁפַּעַת חֲכָמָה
וּבִינָה אֲשֶׁר ה' יִשְׁפִיעַ בּוֹ, וְכִפִּי אֲשֶׁר
יִרְהוּ ה' בְּדַרְךְ יִהְיֶה נִכּוֹן לְלַכֵּת. וְאִזּוֹ יוֹכֵל
קָצֵת לְעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרוֹ בְּכַח עֲלִיּוֹן
וּבְהַשְׁפַּעַת חֲכָמָתוֹ הַקְּדוּשָׁה אֲשֶׁר הִיא גַם
כֵּן מִבְּלֵי גְבוּל.

כְּדַרְךְ שְׂאֵנִי מִרְאָה אוֹתְךָ, שְׂאֵתָה תִּהְיֶה
בְּרִצּוֹן פְּשׁוּט לְקַבֵּל הַשְׁפָּעוֹת הַבוֹרְא או
אֲהַבָּה או יִרְאָה. וְזֶה שְׂאֵמֶר וְכֵן
תַּעֲשׂוּ, וְרַש"י הִקְשָׁה שָׁם עַל ו' שֶׁל
'וְכֵן' שֶׁהִיא יִתְרָה. וְעַל פִּי הַרְמָז הַנ"ל
נִיחָא, שְׂמִרְמֵז שְׂתִזְכּוּ לְהַמְשִׁיךְ כָּל
הַמְּדוֹת הַקְּדוּשׁוֹת אֲהַבָּה וְיִרְאָה
וְהַתְּפָאָרוֹת וְנִצּוּחַ וְהוֹדָיָה וְהַתְּדַבְּקוֹת
לְהַמְלִיךְ בָּהֶם אֶת הַבוֹרְא יִתְבָּרַךְ וְהֵם
מְכַנְּיִם שֶׁשֶׁה קְצוֹת וְעַלֵּיהֶם רְמֵז, ו'
'כֵּן תַּעֲשׂוּ, שְׂתִחַבְּרֵם בְּתַבְּנִית הַמְשַׁכֵּן
שֶׁהִיא הַמְּלִכּוֹת לְהַמְלִיךְ הַבוֹרְא יִתְבָּרַךְ.
וְזֶה שְׂכֵתֵב הָאֵר"י כִּי 'מִקִּדְשׁ' גִּימַטְרִיא
שְׁמוֹת אֱהִי"ה בְּמַלּוּי, עֵינֵי שָׁם", רְמֵז
לְהַנ"ל שְׂצָרִיף הָאָדָם לְהַכִּין עֲצָמוֹ לְה'
יִתְבָּרַךְ כְּפִי אֲשֶׁר יִשְׁפִיעַ בְּקִרְבּוֹ חֲכָמָה
בִּינָה דַעַת וְהַמְּדוֹת, וְזֶה בְּלִשׁוֹן אֱהִי"ה
דְּאֵנָּה עֲתִיד לְמַהְיֵי (זוה"ק ח"ג סה:), כְּפִי
הַהַשְׁפָּעָה שְׂאֵקַבֵּל בְּרִצּוֹן ה', אֲמֵן:

האדם בהכנתו
לקבל השפעות
הבורא זוכה
להמשך כל
המידות
הקדושות
להמליך בהם
הקב"ה

וְזֶה שְׂאֵמֶר לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם
'וְעֵשׂוֹ לִי מִקִּדְשׁ', פְּרוּשׁ שְׂתִהְיֶה
אִתָּם מִקִּדְשֵׁי לְשׁוֹן מְזַמְנִים לְהַבוֹרְא
בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוֹ וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכֵם, פְּרוּשׁ
בְּתוֹכֵם מִמָּשׁ בְּשַׁעוּרֵינִי דְּלָבָא, כְּשֶׁאִתָּם
תַּעֲבֹדוּ אוֹתִי רַק בְּבַחֲיִנָה אֲשֶׁר אֲשַׁפִּיעַ
לָכֶם, אִזּוֹ יִהְיֶה מְקוֹם מְשַׁכְּנֵי בְּקִרְבְּכֶם
מִמָּשׁ. וְזֶה 'כָּכֵל אֲשֶׁר אָנִי מִרְאָה אוֹתְךָ
אֶת תְּבִנֵית הַמְשַׁכֵּן' שְׂכָל עֲבוֹדָתְךָ תִּהְיֶה

וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שָׁם וְדַבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל
הַכַּפָּרֹת וְגו'. דְּהִנֵּה בְּהַפְּטָרָה
(מלכים א ו, ד) כְּתִיב וַיַּעַשׂ לְבַיִת חֲלוּנֵי
שְׂקָפִים אֲטָמִים, פְּרֵשׁ רַש"י רַחְבּוֹת

חלונות
ביהמ"ק רחבות
מבחוץ וקצרות
מבפנים

צִיּוּנִים וּמְקוּרוֹת

מקדש ושכנתי בתוכם'. ב. 'שקופים אטומים,
רבתינו פירשו (מנחות פו:) שקופים לשון ראייה
ופתיחה והשקפה פתוחים מבחוץ ואטומים
מבפנים, קצרים מבפנים שלא כדרך שאר
חלונות אחרות העשויות למאור, להראות
שאינו צריך לאורה.

א. עיין בפרי עץ חיים שער קר"ש פי"ט שכתב:
'המוחין שלה הם ד' שמות אהי"ה, וד' אלפין
שלהם הם מתעלים על המוחין וכו', והנה
אל"ף גימטריא קי"א, וד' פעמים הוא תמ"ד'.
ועיין עוד בשער הזמירות פ"ו, ובספר
הליקוטים תרומה פכ"ה על הפסוק 'ועשו לי

מבחוץ וזה 'שקופים' מגזרת 'השקיפה' (דברים כו, טו), וקצרות מבפנים וזהו 'אטומים' לשון אטום וסתום. כי שלמה המלך עליו השלום בנה בית המקדש שלא כדרך בתים אחרים אשר חלונותם רחבות מבפנים וקצרות מבחוץ לשאב האור מבחוץ ולהאיר לבית, אשר לא כן בבית המקדש כי ממנו האור יוצא לכל העולם כלו, ועין במדרש תנחומא (בהעלותך ב), והתרגום מפרש בהקף, אטומים מבחוץ ושקופים מבפנים כדרך כל הבתים עין שם¹. וכבר עמדו עליו והקשו עליו עין שם²:

ונראה לי בדרך רמז, דהנה הבית היה עקר הרמז איך שיעבד האדם את בוראו וכמו שכתבו הראשונים במלאכת המשכן עין שם³. והנה נמצא בקרבנו שני סוגי צדיקים. האחד, שהוא צדיק גדול ועושה רצון בוראו יתברך, אמנם שיודע בעצמו שהוא עושה רצון בוראו יתברך, ואין בכחו להחזיר הכל לשרשו לדעת כי הכל הוא מאת רצון הבורא ברוך הוא אפלו מה שעובדו. ודרך השני, הצדיקים הגדולים אשר הם בעיני עצמם אפס ואין, ומחזירים כל מדה וכל מחשבה לשרשה כי הוא פת הבורא ברוך הוא ומבלעדיו אפס ואין.

הצדיקים הגדולים שיועדים שעבודתם לה' הוא רק מכחו ית' מהם יוצא אור והשפעות לכל העולם

ומצדיק הגדול הנה אשר הוא בקרבו אפס ואין, האור יוצא לכל העולם וכל ההשפעות הקדושות. ועליו רמזו רש"י עם המדרש, שמעשה המקדש רומז לעבודת הצדיק הגדול. רחבות מבחוץ, שהאור יוצא ומתפשט ממנו. ואטומים מבפנים, שהוא בעיני עצמו אטום ונדמה לו שהוא חשך בקרבו:

אבל התרגום מרמז להצדיק אשר הוא במדרגה קטנה כנ"ל. כי 'תרגום' גימטריא 'תרדמה' אחרים סוד בחינה קטנה. שסובר שכבר השיג רצון בוראו ועושה הישר והטוב ושהוא צדיק, וחלונות שקופים מבפנים, שנדמה לו שהוא מבהיק ומאיר, אבל אטומים מבחוץ, שממנו אין האור מתפשט לכל באי עולם, כי איננו במדרגה גדולה כל כך להשפיע לאחרים. ואלו ואלו דברי אלהים חיים ואתי שפיר:

וזה שהבטיח הקדוש ברוך הוא ונועדתי לה' שם⁴, דהינו שאראה ואועד לה' שאני שוכן בכל המדות. ודברתי אתך מעל הכפרת⁵, רמז למדרגה גבוהה שאעלה גם עלה. 'מבין שני הכרבים' שהם אפי זוטרי פנודעי, שתהיה תמיד בבחינה קטנה בלבבך ונכנע ושפל כמו אפי זוטרי, אשר על ידי זה תזכה לכל המדרגות הגדולות, אמן:

צדיקים קטנים שסוברים שהשיגו רצון ה' אין ביכולתם להשפיע לאחרים

ע"י שהאדם נכנע ושפל זוכה לכל המדרגות

◆ **ציונים ומקורות** ◆

אטומים שקופים מבחוץ ואטומים מבפנים, לא לאורה אני צריך. כלומר רחבים היו מבחוץ וצרים מבפנים הפך מנהג העולם לומר שאינו צריך לאור העולם. ה. עיין עקידת יצחק שער מט, וע"ע בבלי יקר שמות כה, ט ובהמשך הפרשה. ו. עיין ז"ח ח"א עב. ועיין עוד סוכה ה:

ג. בתרגום יונתן: 'ועבד לביתא כוין פתיחן מלגיו וסתימן מלברא וחפן כלינסא בית אנחת רישי שרית ארוזא'. ד. ע"ש ברד"ק (ר"ה שקופים אטומים) וז"ל: 'תרגם יונתן פתיחן מלגיו וסתימן מלברא, והוסיף בו עוד וחפן כלינסא בית אנחת רישי שרית ארוזא. ובדברי רבותינו ז"ל (מנחות פו:) בהפך זה, שקופים

בהקדמה

וְהוּא נִתֵּן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה וַיְהִי שְׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה (מלכים א ה, כו). הַנֵּה הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ (ח"ג סא.) הַקְּשָׁה מֵה שִׁיף זֶה לְזֶה עֵינַי שָׁם. וְלִי נִרְאָה 'חִירָם', רוּמְזו לִיִּצְרַר הָרַע, רָצָה לֹמַר חֲרוֹן אָף. שְׁאֵם זֹכָה אָדָם לְעִבְדוֹת הַשְּׁלֹמֹת אֲזו גַם אוֹיְבָיו יִשְׁלֹם אֹתוֹ הוּא הַיִּצְרַר הָרַע וּמִלְאָף רַע יַעֲנֶה אָמֵן, וּכְמֵאֵמֶר 'הַזֶּהָרוּ בְּרַבִּי מְאִיר וּבְתוֹרָתוֹ' (קידושין פא.), וְזֶהוּ 'וְהוּא' נִתֵּן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה לְעֵבֵד אוֹתוֹ. וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה 'שְׁלֹם בֵּין חִירָם' הוּא הַסְּטָרָא אַחֲרָא וּבֵין שְׁלֹמֹה:

כשזוכה לעבודת ה' בשלימות גם היצר הרע נושלים אתו

או יאמר 'וה' נתן חכמה דהנה האדם השלם אף על פי שעובד ה' יתברך בכל מיני שלמות, צריך להסתפל תמיד על פחיתת ערכו שהוא עפר ואפר והעבדות אינו אלא מאתו יתברך שמו

כשמסתכל תמיד על פחיתת ערכו שכל עבודתו רק מוחשית זוכה להשראת השכינה

והוא הנותן לה פח לעשות חיל, ובהיות פן זוכה להיות מקדש לשפן בו הבורא יתברך שמו. כמו שהשיב התנא להמין (בר"ר עז, א) שפחכמי ישראל יש כמותו, מה הקדוש ברוך הוא פוקד עקרות אף אלישע פוקד עקרות עיין שם בזהר הקדוש, וכמו ששמעתי ממוזרי ורבי ואהי להם למקדש מעט (יחזקאל יא, טו), רצה לומר שה' יתברך אמר שיהיה להם למקדש אף באפן שימעט את עצמו:

ונחזור לענייננו, 'וה' נתן חכמה לשלמה', רצה לומר ה' יתברך נתן לו המדה הזאת 'חכמה' אותיות 'פח מה', רצה לומר שהסתפל תמיד שהוא 'פח מה' רצה לומר 'אין'. וזהו 'אין כמותו ואין כמעשיך' (תהלים פו, ח), מי שהוא מחזיק עצמו שהוא 'אין' יכול לעשות כמעשיך. וזהו 'ויהי שלם בין חירם ובין שלמה', חירם רומז להקדוש ברוך הוא

ע"י חכמה שמסתכל תמיד שהוא כח מה יכול הבורא לשכון בקרבו

ציונים ומקורות

ט. 'כל מה שהקב"ה עתיד לעשות לעתיד לבא, הקדים ועשה ע"י הצדיקים בעולם הזה. הקב"ה מחיה המתים ואליהו מחיה את המתים. הקב"ה עוצר גשמים ואליהו עוצר גשמים. הקב"ה מברך את המועט ואליהו מברך את המועט. הקב"ה מחיה את המתים ואלישע מחיה את המתים. הקב"ה פוקד עקרות ואלישע פוקד עקרות. הקב"ה מברך את המועט ואלישע מחיה את המועט. הקב"ה ממתיק את המר ואלישע ממתיק את המר. הקב"ה ממתיק את המר במר ואלישע ממתיק את המר במר'. י. עיין זוה"ק (ח"ב קמט.) 'וה', אסתכמותא דלעילא ותתא כחדא, וה' איהו ובי דיניה, נתן חכמה, נתן כמאן דיהיב נבזבזא ומתנה לרחימיה, כאשר דבר לו, שלימו דחכמתא בעותרא ובשלם ובשלטנו, הדא הוא דכתיב כאשר דבר לו.

ז. ז"ל: פתח רבי ייסא ואמר 'וה' נתן חכמה לשלמה כאשר דבר לו ויהי שלום בין חירם ובין שלמה וגו', וכי מה (בין) האי להאי, אלא הכי תנינן 'וה' נתן חכמה לשלמה' והאי חכמה במאי אוקים לה, אמר רבי יוסי אוקים לה בהאי בקדמיתא דשלמה עבד דנחית לחירם מההוא דרגא דהוה אמר (יחזקאל כח, ב) 'מושב אלהים ישבתי וגו'. דתניא חירם מלך צור, עבד גרמיה אלוה, בתר דשלמה אתא עבד ליה בחכמתיה דנחית מההוא עיטא ואודי ליה לשלמה ובגין כך 'ויהי שלום בין חירם ובין שלמה'. ועיין עוד שם ח"ב קמט. ח. 'רבי מאיר הוה מתלוצץ בעוברי עבירה, יומא חד אידמי ליה שטן כאיתתא בהך גיסא דנהרא, לא הוה מברא נקט מצרא וקא עבר, כי מטא פלגא מצרא שבקיה, אמר אי לאו דקא מכרזי ברקיעא הזהרו ברבי מאיר ותורתו שויתיה לדמך תרתי מעי'.

ספר
קדושת
לוי

פְּרִישֵׁת תְּרוּמָה

ע"י העבודה
במחשבה
מתרוממת
השכינה וע"י
העבודה
במעשה
מתרומם
האדם עצמו

וַיִּקְחוּ לֵוי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר
יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי.
וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתֶם זָהָב
וְכֶסֶף וְנַחֲשֵׁת. דִּהְיֶה כָּל הָאָדָם מְחַיֵּב
לְעַבֵּד אֶת הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה
וּבְמַחֲשָׁבָה. שְׁעַל יְדֵי הַפְּנִיָּה וְהַמַּחֲשָׁבָה
קְדוּשָׁה אֲזִי בְּזֶה מְקִים לְשִׁכְנֵתָא מַעֲפָרָא,
וְהַמַּעֲשֵׂה הוּא בְּכַדִּי שִׁיתְרוֹמֵם הָאָדָם
וְלִהְיֵיב לְעַצְמוֹ. וּבְזֶה מִיֵּשֵׁב הַכֶּתוּב, 'כָּל
אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ' דִּהוּא מְרַמֵּז עַל
הַמַּחֲשָׁבָה, עַל יְדֵי זֶה 'תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי',
רְצָה לֹאמַר שְׂפֹזָה יִתְרוֹמֵם הַשִּׁכְנִיָּה
כְּפִיכּוֹל, 'וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ
מֵאֵתֶם' רְצָה לֹאמַר זֶה הַתְּרוּמָמוֹת אֲשֶׁר
הָאָדָם לֹקֵחַ לְעַצְמוֹ, זֶה הוּא בָּא עַל יְדֵי
הַמַּעֲשֵׂה דִּהוּא 'זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֵׁת' רְצָה
לֹאמַר עַל יְדֵי הָעֲבָדָא, וְדו"ק:

אִן יֵשׁ לֹאמַר. דִּהְיֶה כָּאֵן מְצִינּוּ שְׂאָמַר
ה' אֶל מֹשֶׁה 'דִּבְרֵ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל',
וְזֶה הוּא פְּעַם רִאשׁוֹן אַחַר מִתֵּן תּוֹרָה
'שִׁנְכֶתֶב 'דִּבְרֵ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל'. אֲףִ יֵשׁ
לֹאמַר, דִּידוּעַ דְּאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ (יומא ט:)
'בִּהְדִּי מֵאֵן דְּרִישׁ לְקִישׁ מִשְׁתַּעֵי הָיוּ
יְהִיבֵין לִיהַ עֶסְקָא בְּלֵא סִהְדִי'. וְהַעֲנִין
הוּא, דִּהַצְדִּיק שׁוֹמֵר מְאֹד אֶת דְּבוּרוֹ שְׁלוֹ
עִם הַמּוֹן עִם, מְשׁוּם כְּשִׂאָדָם מְדַבֵּר עִם
בְּנֵי אָדָם הַמוֹנִים יְכוּלִין לְהַפְסִיק אוֹתוֹ
מְדַבְּקוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, זולת אם זֶה הָאָדָם
יְכוּל לְהַתְרוֹמֵם עַל יְדֵי דְבוּר הַצְדִּיק אֲזִי
רִשְׁאֵי הַצְדִּיק לְדַבֵּר עִמוֹ, כִּי אֲדַרְבֵּה עַל
יְדֵי דְבוּרוֹ בְּדַבְּקוֹת ה' עוֹשֵׂה רִשְׁם
בְּדְבוּרוֹ וְיִכְנִיס אוֹתוֹ גַּם כֵּן אֶל הַקְּדוּשָׁה.
כֵּן הוּא הַעֲנִין, דְּרִישׁ לְקִישׁ הִיָּה צְדִיק
גְּדוֹל, וְהִיָּה שׁוֹמֵר מְאֹד דְּבוּרוֹ שְׁלֵא לְדַבֵּר

◆ ציונים ומקורות ◆

לאחדות הבורא יתברך. וכמו ששמעתי מכ"ק
אאמו"ר שסיפר לי מהרה"ק בוצינא קדישא
מוהר"ר לוי יצחק זצ"ל אב"ד דק"ק בארדיטשוב
שהיה לבוש בטלית ומוכתר בתפילין וסיפר עם
כל אדם מעניני העולם ועניני ארצות מה שלא
יאות לאחד מעמי הארץ ופשוטי העם לעשות
כמוהו, ובודאי שלא כל הרוצה ליטול השם יבוא
ויטול להכניס ראשו בין הרים גדולים וללמוד
ממעשה הצדיק הקדוש קדוש עליון כמוהו שהיו
לו מוחין קדישין והיה עושה כל מעשיו
בהתקשרות ודבקות הבורא ב"ה ולא היה מפסיק
מדבקותו יתברך אף רגע כמימרא, בודאי שהוא
היה במדרגה זו להעלות כל הדיבורים מפשוטי
העם אל השורש העליון.

א. 'דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה'.
ב. עיין צפנת פענח פר' יתרו: 'על דרך ששמעתי
ממורי זלה"ה שיש יחודים בדיבור, בין בדיבור
תורה ותפילה ובין בדיבור עם חבירו בשוק, ויוכל
לחברו ולהעלותו לכל אחד לפי מדרגתו, יש על
ידי דיבור דקדושה, ויש על ידי דיבור חול' וכו'.
וע"ע ליקוטי מוהר"ן תנינא תורה צא: 'הצדיקים
האמיתיים מדברים לפעמים עם רשעים ומספרים
עמהם מעסקי מלחמות וכיוצא בזה מעסקי
העולם וכו', ועל ידי זה מקשר אותן ומעלה אותן
להשם יתברך'. וע"ע באר משה פר' ויקרא ד"ה
אדם: 'ואפי' מדיבור איש לרעהו מפשוטי העם
מה שנראה שהם דברים בטלים, אף על פי כן
הצדיק מעלה כל דיבוריהן לשורש העליון

עם בני אדם כָּלֵל, זולת עם זה האדם אשר יהיה יכול לרומם אותו אל הקדשה, אז כד הוי משתעי בהדי בודאי אותו האיש היה ישר וכשר לזה יהבין ליה עסקא בלא סהדי:

והנה פשחטאו בעגל ונפסקו מקדשתם שחזרו לזהמתן, אז היה משה מתירא לדבר עמהם. לזה בא הצווי מאת השם יתברך אליו 'דבר אל בני ישראל, רצה לומר שהם זרע ישראל בני אברהם יצחק וישראל, אשר בדברך עמהם בודאי תגביה ותרומם אותם אל הקדשה וידבקו לי' לשמי, על כן דבר אתה עמהם. וקל להבין:

אחר הטא העגל נתיירא מש"ר לדבר עם בני ונאמר לו שהם בני האבות הק' וע"י הדיבור עמהם יגביהם לקדושה

ערת תחשים כו"ה. כי לפעמים אדם מדבר מלתא דבדיחותא רק הפנימיות הוא יראת שמים, וכן תחשים

עורות תחשים רובו לדיבורי יראה המלוכשים כמילתא דבדיחותא

החיצוניות לא היה טובי אבל הפנימיות היה טוב, ומה שאומר היראה במלתא דבדיחותא הוא כדי שיקבל האדם ממנו מחמת הבדיחותא. וזהו שמתרגם אונקלוס על 'ערת תחשים' 'ססגונא', כלומר שמשמח את חברו ועל ידי זה חברו מקבל ממנו הפנימיות. ו'שש משור' הוא מה שאדם מדבר דבורים טובים והדבור הוא טוב והפנימיות הוא גם כן טוב. ו'יריעות עזים' הוא מה שאדם מדבר מצרכי עצמו:

ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו. ופרש רש"י 'וכן תעשו' לדורות. ומקשה התוספות" הלא לא היה שנה מזבח שעשה משה למזבח שעשה שלמה, וכן הקשה הרמב"ן. אך לפי

תבנית המשכן וכליו היה מציור כפי אורות הקדושה שהמשיכו בני באותו דור

ציונים ומקורות

וכו', כי הכל לפי הכוונת הלב אמורין, שאם לבו מכוי לשם שמים אזי מצוה שיהיה קל לראש, דהיינו דברי צחוק וקלות ראש במילי דשמיא, שיהיה נוח לתשחורת שהיא עבודת המלך וכו', והוא קודם הלימוד אומר מילתא דבדיחותא שיהיה נוח לתשחורת עבודת מלכו של עולם שהיא לימוד תורה בשמחה, או כדי לקבל את כל האדם בשמחה אפילו השרוי בצער לפקח צערו אומר איזה צחוק לבדחו, ועי"ז יוכל לקבלו בשמחה, ר"ל לקרבו ולהעלותו על ידי השמחה, כמו הני תרי בדחי שהיו בני עולם הבא עבור זה. וע"ע אמרי פנחס שער ו: 'כשאני צריך להוכיח לאדם, אני אומר לפניו דבר חכמה. ומחמת זה אני מוריד בו בחינת נשמה וכו', ולפעמים אפילו ע"י מילתא דבדיחותא. לא כמו אנשים בדורינו' וכו'. ח. עיין שבועות טו. ד"ה וכן תעשו. ט. 'וכן תעשו' לדורות, אם יאבד אחד מן הכלים או כשתעשו כלי בית עולמים כגון שולחנות ומנורות וכיורות ומכונות שעשה שלמה כתבנית

ג. זוה"ק ח"א נב: קבו: ד. ראה רש"י שם: 'ויקחו לי תרומה', 'לי לשמי'. ה. 'וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחושת. ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועיזים. ועורות אילים מאדמים ועורות תחשים ועצי שיטים'. ו. עיין שבת כח. 'תחשים, רבי נחמיה אומר מכסה אחד היה ודומה כמין תלא אילן. והא תלא אילן טמא הוא. הכי קאמר, כמין תלא אילן הוא שיש בו גוונין הרבה, ולא תלא אילן, דאילו התם טמא והכא טהור. אמר רב יוסף, אי הכי היינו דמתרגמינן 'ססגונא', שש בגוונין הרבה. ועיין זוה"ק ח"ב קלט. 'ועורות תחשים', סטרא חדא אית דרבי גו סטרא אחרא, בחורבא ולא בישובא אשתכח, ודא איהו סטר דכיו ואיקרי תחש'. וע"ע עץ חיים שער קליפת נוגה פ"ג. ז. עיין בן פורת יוסף פר' תולדות: 'שמעתי ממורי ענין מלתא דבדיחותא וכו', וכן שמעתי בשמו והני תרי בדחי (תענית כב.) שהיו מפקחין צער האדם על ידי מילתא בדחותא, ואז יוכלו לקרבו ולהעלותו

דְּבָרֵינוּ הַנִּלְנִיחָא, דְּכֹנֶנֶת הַפְּתוּב וְכֹן תַּעֲשׂוּ הוּא הַמְּכֹנֶן לְדַבֵּר אַחַר. דְּהִנֵּה בְּאַמַּת תַּבְנִית הַמְּשָׁפֵן וְכָל כְּלָיו אֲשֶׁר הִכְרַח הַכָּל לְהִיּוֹת מְצִיר עַל נְכוּן בְּגִבָּה וּבְקוּמָה וּבְמִשְׁקַל וּבְמִדָּה, וְזֶה הָיָה לְבוּשׁ וְצִיּוּר לְרוּחַנְיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, וּכְפִי הַנְּבוּאָה שְׂרָאָה מִשֶּׁה בְּהַר סִינַי וְכָל יִשְׂרָאֵל וּכְפִי שֶׁהִמְשִׁיכוּ רוּחַנְיּוֹת הַקְּדוּשָׁה בְּעַבְדוֹת שְׁלֵהֶם, כִּן הָיָה בְּעַרְףְּ זֶה צְרִיף לְהִיּוֹת הַלְּבוּשׁ דִּהוּא הַכְּלִי וְהַמְּשָׁפֵן עֲשׂוּי כְּתַבְנִיתוֹ. וְיִדּוּעַ דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל (סנהדרין פט.) דִּיאִין שְׁנֵי נְבִיאִים מְתַנַּבְּאִים בְּסַגְנוֹן אַחַד, רַק כָּל אַחַד לְפִי בְּחִינָתוֹ וּכְפִי שְׁעוּבַד הַשֵּׁם בְּאוֹתוֹ הַבְּחִינָה עֲצֻמָּה נִרְאָה אֵלָיו רוּחַ הַנְּבוּאָה. מִשּׁוּם הַכִּי מִשֶּׁה וְדוֹר הַמְּדַבֵּר כְּפִי עַרְףְּ עַבּוּדָתָם וְרוּחַ נְבוּאָתָם אֲשֶׁר הִשִּׁיגוּ בְּהַר סִינַי כִּן הָיוּ צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת צוּרַת הַמְּשָׁפֵן וְתַבְנִית הַכְּלִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים לְבוּשׁ לְאוֹרוֹת הַרוּחָנִים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה:

וְאֵם כִּן כִּן הוּא פְּרוּשׁ הַכְּתוּב, 'כָּכֵל אֲשֶׁר אָנִי מִרְאָה אוֹתְךָ' כו' כְּפִי גָדֵר הַנְּבוּאָה כִּן יְהִי תַבְנִית הַמְּשָׁפֵן וְכָל

הַמְּקַדֵּשׁ וְכָלֵיו שְׁעֵשֶׂה שְׁלֵמָה הוּא בְּתַבְנִית וְצִיּוּר כְּפִי בְּחַי עַבּוּדָתוֹ וְנְבוּאָתוֹ

כְּלָיו, 'וְכֹן תַּעֲשׂוּ' לְדוֹרוֹת' רָצָה לִזְמַר בְּכָל דוֹר וְדוֹר כְּשֶׁתַּרְצָה לְבָנוֹת בֵּית הַמְּקַדֵּשׁ יְהִי עֲשִׂיהָ כְּתַבְנִית הַנְּבוּאָה אֲשֶׁר יִשְׁיג אָז כִּן יַעֲשֶׂה הַצִּיּוּר שֶׁל הַמְּקַדֵּשׁ וְהַכְּלִים, וְשְׁלֵמָה כְּפִי עַבּוּדָתוֹ וְרוּחַ נְבוּאָתוֹ אֲשֶׁר הִשִּׁיג כִּן הָיָה עוֹשֶׂה הַצִּיּוּר. וְלֹא קָשָׁה כָּלֵל קָשִׁית הַרְמַבִּין דְּהֵלֵא הַמְּזַבַּח לֹא הָיָה דוּמָה עֵינֵן שָׁם. וְזֶהוּ אֵינּוּ, דְּאֲדַרְבֵּה, כִּן הָיָה הַצִּוּי, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה תְּמִיד עַל צִיּוּר אַחַד, רַק כְּפִי הַשְּׂרָאָה הַנְּבוּאָה כִּן יְהִי נְצַטִּיר לְמִטָּה תַבְנִית הַכְּלִים:

וְעוֹד נִרְאָה לְתַרְץ, כִּי 'כִּן תַּעֲשׂוּ' חוֹזֵר עַל 'כָּל אֲשֶׁר אָנִי מִרְאָה', כְּמוֹ שְׂאֵתָה אֵינְךָ רִשְׁאֵי לְשִׁנוֹת רַק לַעֲשׂוֹת כְּאֲשֶׁר אָנִי מִרְאָה אוֹתְךָ, 'כִּן תַּעֲשׂוּ' לְדוֹרוֹת כְּאֲשֶׁר אָנִי מִרְאָה עַל פִּי הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר יְהִיו בְּאוֹתוֹ הַדוֹר. וְקָל לְהַבִּין י:

בְּמַבְעַת הָאָרֶץ יְהִיו הַפְּדִים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ. וְנָתַתְּ אֶל הָאָרֶץ אֶת הָעֵדֶת כּו'. הָא דְּהִזְהִיר הַכְּתוּב דְּיִקְא בְּאָרוֹן שְׁלֹא יִסּוּרוּ הַפְּדִים לְעוֹלָם יוֹתֵר

הַצִּוּי וְכֹן תַּעֲשׂוּ הוּא כְּפִי הַתַּבְנִית שִׂירָאוּ הַנְּבִיאִים כְּאוֹתוֹ דוֹר

הַמְּשָׁפֵן וְכָלֵיו רִיבּוּי לְרוּחַנְיּוֹת הַמְּצוּוֹת כָּל כְּלֵי לְמַצוּה אַחֶרֶת

◆ **ציונים ומקורות** ◆

בהון אשתמודעין אתוון דאתמר בהון 'יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ'. יא. ע"ע תורת משה ד"ה ככל אשר, חתם סופר פר' תרומה תקפו: 'ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו, וכן תעשו' לדורות'. כן פירש"י. והקשה רמב"ן הא שלמה המלך ע"ה שינה את המזבח ולא עשאהו כתבניתו. ולדידי צל"ע בהיפוך למאי איצטריך 'וכן תעשו לדורות', וכי ס"ד לשנות דבר מתבנית אשר דקדק הקב"ה והראהו למרע"ה, וביותר צל"ע בנין שילה ובית עולמים מי נתן רשות לזה והקב"ה הראה למרע"ה משכן קרשים ויריעות, ואע"ג דעפ"י נביא נבנה כדכתיב

אלו תעשו אותם. ואם לא יהיה המקרא מחובר למעלה הימנו לא היה לו לכתוב וכן תעשו, אלא כן תעשו, והיה מדבר על עשיית אוהל מועד וכליו. לשון רש"י. ולא ידעתי שיהיה זה אמת שיתחייב שלמה לעשות כלי בית עולמים כתבנית אלו, ומזבח הנחושת עשה שלמה עשרים אמה אורך ועשרים רוחב'. י. עיין תיקו"ז יג. 'למשכנא דאיהו ציור דעובדא דבראשית ונפקת מתמן וכו' ציורין דתמן דאינון כגוונא דדיוורין דשכינתא דאתמר בהון 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' דודאי משכנא ומנרתא ומקדשא ומדבחא ופתורא כולא איהו דיוקנא דדיוורין דשכינתא לעילא ותתא וכו' והמשכילים

סֵפֶר
זאת
זְכָרוֹן

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

מֵעֵינָיָהּ, וְזֶה מֵה שְׁכֶתִיב (תהלים לג, יח) 'הִנֵּה עֵינַי ה' אֶל יִרְאִיו', כִּי בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי לֹא בְּזָכוֹתָא תִּלְיָא מְלִתָּא כִּי אִם בְּמִזְלָא', הוּא הֶרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן, אוֹתִיּוֹת 'נוֹצֵר' חֶסֶד' (שמות לה, ז), הוּא לְשׁוֹן שׁוֹמֵר חֶסֶד, לֹא עַל פִּי זְכוּת'. וְזֶה פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (תהלים קכא, ד) 'הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל', וְזֶה עֵינָא פְּקִיחָא, וְזֶה 'הִנֵּה עֵינַי ה' אֶל יִרְאִיו'.

לְפִרְשֵׁת תְּרוּמָה עַל פְּסוּק רֵאשׁוֹן. דְּהִנֵּה אֵיתָא (תְּרוּמוֹת פ"ד מ"ג) 'עֵינַי יָפָה אֶחָד מְאַרְבָּעִים, בֵּינוֹנֵי אֶחָד מִחֲמִשִּׁים, עֵינַי רָעָה אֶחָד מִשְׁשִׁים'. דְּהִנֵּה כְּתִיב (משלי כב, ט) 'טוֹב עֵינַי הוּא יִבְרָךְ' כּו'. כִּי הִנֵּה אֵיתָא בְּאֲלִיעֶזֶר שְׁנִזְדַּהֲגָה עַל יְדוֹ אֲשֶׁה לִּיצְחָק עַל הָעֵינַי, וְכֵן לִיצְעָב, וְכֵן לְמִשָּׁה רַבְּנוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם. כִּי עֵינַי לְשׁוֹן

יצחק יעקב ומושה נודמנו להם זיווגם על ה'עין' הרובו למעין המזל לא שהוא 'נוצר' חסד' שבו תלויים בני חיי ומוזני

ציונים ומקורות

כנזכר באדרא רבא (ח"ג קלד), ולפיכך 'נוצר חסד' שהוא רומז לו וכו', והנה אם נדקדק באותיות 'נוצר' הם אותיות 'רצון' בהיפוך וכו'. וע"ע עמק המלך שער דיקנא קדישא פט"ז: 'ובי"ג תיקוני אריך נקרא מזל השמיני הזה 'נוצר', והוא המזל העליון וכו'. וע"ע ספר הליקוטס להאר"ז ל' פר' תולדות על הפסוק ויעתר יצחק. וע"ע דברי אמת פר' ויצא ד"ה וישא יעקב: 'כולל הי"ג מידות הם 'נוצר' ונקדה' וכו', על כן בא מהם כל שפע גם בני חיי ומוזני שאינן תלויין בזכותא'. ט. ראה רש"י בראשית לז, יא: "שמר את הדבר", היה ממתין ומצפה מתי יבוא. וכן 'שומר אמונים' (ישעיה כו, ב). י. ע"ע להלן פר' שלח (ב) ד"ה פי' על פסוק ויברכם: 'והנה בני חיי ומוזני לא בזכותא תליא כי אם במזלא', ידוע שהוא תולה ברצונו הפשוט להטיב לברואיו, ועל כן 'נוצר חסד' אותיות 'רצון', ר"ל כי אם שהוא רצון עליון וחסד גדול שהוא יתברך נוצר ושומר ומצפה לעשות חסד'. וע"ע לעיל פר' נשא ד"ה והנה יש: 'יש דברים שצריכים מאוד לקיום עולם ואי אפשר בלעדם, תלה אותם הבורא ב"ה בעולם שנק' אריך אנפין כדי שלא תהיה מניעה ע"י שום חטא, והוא בני חיי ומוזני שאינם תלויים בזכותא אלא במזלא, שהוא בעולם הנקרא אריך אנפין'. יא. עיין זוה"ק ח"ג קכט: 'כל מה דאתי ברחמי לית כסותא על עינא ולית גבינין על עינא וכו',

א. 'וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי'. ב. בראשית כד, יג. ג. בראשית כט. ד. שמות ב, טו. ועיין רש"י שם ד"ה וישב על הבאר: 'למד מיעקב שנודווג לו זיווגו על הבאר'. ה. ראה רבינו בחיי בראשית לב, ד: 'ידוע כי הנהר מושך מן המעין והמעין מן המקור, וכשם שהנהר מקבל מן המעין כך המעין מקבל מן המקור, ומפני זה נקרא מעין, מלשון עין, וכתיב (בראשית כד יג) 'עין המים', שהרי העין מקבל מן הדמעה הנמשכים מהמות, ולכך המתמיד בדמעות מייבש את מוחו, אבל המקור אינו מקבל מאחר' וכו'. ו. עיין לעיל פר' בראשית ד"ה וזה בן פורת: "ואבא היום אל העין" לשון מעין, כמו שכתב 'הנה עין ה' אל יראיו', י"ל לשון מעין, וכמו שכתוב (שה"ש ד, טו) 'מעין גנים באר מים חיים' כו', נ"ל 'מעין' הוא השפע התדירה הנקרא מזלא בשביל שנוזל משם בלי הפסק וכו', ועל כן כתיב 'הנה עין ה' פי' המעין הנובע מהעולמות הנעלם וכו', 'למיחלים ל'חסדו' גימטריא 'מזלא' כידוע'. ז. מו"ק כח. וע"ע זוה"ק ח"א רנז: 'תא חזי, בני חיי ומוזני לאו בזכותא תליא מילתא וכו', אלא במזלא עילאה עתיקא דכולא תליין'. וע"ע שם קפא. תיקו"ז כה: ח. עיין שער מאמרי רשב"י שער ב דף מד. 'והנה התיקון השמיני של אריך אנפין הוא 'מזלא'

קרי"ס בא
מבחי' עתיקא
שנעתק
מהשגת אדם
וזהו בחי'
יחידה' שא"א
להשיג בגוף

וְהִנֵּה אֵיתָא (סנהדרין כב.) 'קָשָׁה לְזַנְגָּם
בְּקָרִיעַת יַם סוּף'. כִּי הִנֵּה אֵיתָא
בְּזֵהָר (ח"ב נב:) 'קָרִיעַת יַם סוּף בְּעֵתִיקָא
תְּלִיא'י. 'עֵתִיקָא' לְשׁוֹן 'עֵתִיקֵי מְשָׁדִים'
(ישעיה כח, ט), שְׁנַעְתָּק מִהִשְׁגַּת אָדָם'י. וְזֵה
'וְלֹא בַמְרַכְבָּה בְּיַחֲדוֹ' (חגיגה יא:י'), כִּי יֵשׁ

יְחִידָה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג בְּגוּף'י, וְכָא
מְשָׁם'י, וְעַל כֵּן נִמְי נִיחָא לְשׁוֹן 'עֵתִיקָא',
שְׁנַעְתָּק הַגּוּף מִהַשִּׁיג מְשָׁם:

וְהִנֵּה פְתִיב (בראשית מא, מג) "וַיִּרְכַּב אֹתוֹ
בַּמְרַכְבֹּת הַמְשֻׁנָּה אֲשֶׁר לוֹ". כִּי אֵיתָא
בַּמְרַכְבֹּת יַחְזָקָאֵל (יחזקאל א, כו) 'עַל הַכֶּסֶּא

יעקב ויוסף זכו
לנחלה בלי
מצרים שהוא
בחינת 'אדם
קדמון' ומשם
המשיכו שפע
לכל העולמות

◆ ציונים ומקורות ◆

כל שכן עתיקא דעתיקא דלא בעי נטורא, דאיהו משגח לכולא וכולא מתזון ביה ולא נאים, הדא הוא דכתיב 'הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל' וכו', כתיב 'הנה עין ה' אל יראיו', וכתיב (זכריה ד, י) 'עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ' וכו', תאנא, אי עינא דא אסתים רגעא חדא, לא יכלין לקיימא כולהו, בגין כך אקרי עינא פקחא, עינא עילאה, עינא קדישא, עינא דאשגחותא, עינא דלא אדמיך ולא נאים, עינא דהוא נטורא דכולא, עינא דהוא קיומא דכולא, ועל האי כתיב 'טוב עין הוא יבורך', אל תקרי 'בורך' אלא יברך, דהאי אתקרי טוב עין ומניה מברך לכולא'. וע"ע זכרון זאת פר' ויצא ד"ה במדרש אב: 'והנה ממזל באים בני חיי ומזוני, והוא עיקר קיום העולם, ע"כ לא תלוי בזכות, כי אם גם אם אינם כדאי יכולים להמשיך משם וכו', ומה המזל, הוא המקור החסד שורש המציאות, שעל כן המציא הקב"ה העולמות כדי להטיב כי חפץ חסד הוא, ושרשו הוא 'נוצר חסד', שהקב"ה הוא נוצר ושומר ומצפה לעשות חסד וכו', וזה נקרא בזוהר (שם קל.) עינא פקחא דלא נים ונטיר תדירא, כי שפעו וחסדו ית' מרומו ונקרא השגחה, כמו נדיב וטוב לב בכל מקום שמשגיח נותן מה שצריך, והיפוך נקרא הסתר פנים חלילה, וזה 'הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל', וכדאיתא בזוהר באדרא רבא'. יב. 'כתיב (שמות יד, טו) 'ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי', ותאנא בספרא דצניעותא 'אלי' דייקא, בעתיקא תליא כולא, ביה שעתא אתגלי עתיקא קדישא, ואשתכח רעוא בכולהו עלמין עילאין, כדין נהירו דכולא אתנהיר. אמר רבי יצחק, כדין כד אתנהיר כולא כחדא, ועבד ימא נימוסין עילאין, ואתמסרו בידוי עילאין ותתאין, ובגיני כך קשיא קמי

קודשא בריך הוא כולא כקריעת ים סוף, וכולא הכי אוקמוה, מאי טעמא, בגין דקריעת ים סוף בעתיקא תלייא'. יג. עיין רש"י ישעיה שם: "עתיקי משדיים", לשון 'ויעתק משם' (בראשית יב, ח). וע"ע עומר מן על אדרא זוטא (זוה"ק ח"ג רפח). ד"ה דע כי ע"ק: 'ונראה לומר שהאמת היא שנקרא עתיקא מלשון 'ויעתק משם ההרה', 'עתיקי משדיים', לרמוז פרישותו, כמ"ש כאן 'פריש ואתפרש', וכן נראה ממ"ש באדרא (שם קכח). 'ולית דידע ליה משום דהוא עתיקא דעתיקין'. וע"ע לעיל פר' בראשית ד"ה וע"כ פירשנו בעז"ה: "עתיקא קדישא' לשון 'עתיקי משדיים' ולשון 'ויעתק משם', הוא נעלם ונעתק ממחשבה בו, וע"כ נקרא 'קדישא' לשון פרישא וכו', ושם הוא המזל שבו תלוי מזוני'. יד. ראה להלן ד"ה וזה ולא במרכבה ביחיד. טו. עיין עץ חיים שער אח"פ פ"א. וע"ע שם משמואל פר' בא תרע"ט: 'ידוע שחמשה חלקי הנפש הם, נפש רוח ונשמה חי' יחידה, נפש רוח ונשמה יש להם כלים בגוף להתלבש בהם, נפש בכבד, רוח בלב, נשמה במוח, אבל חי' יחידה אינן מתלבשות בהגוף כלל אלא הן בבחי' מקיפים'. וע"ע שפת אמת פר' נח תרנ"ד: 'דאיתא במד' דהנפש יש לה עוד ב' שמות, חי' יחידה, והם אינם יכולים להתדבק בפועל ממש בגוף, כי הם דבוקים בה' אחד, לכן נק' יחידה וחיה שהיא עצם החיות'. וע"ע שער ההקדמות צד. 'שאינ אדם שזכה עדיין להיות לו יחידה וכו', עד שיבוא המשיח'. טז. עיין שער ההקדמות שם. וע"ע קהילת יעקב ערך יחידה: 'יחידה כ"כ בעץ חיים (שער פנימיות וחיצוניות פי"א) שהוא מבחינת אריך אנפין הנקרא כתר, ובסידור החסיד מוהר"ו לאזנר מצאתי 'חיה באריך אנפין ויחידה בעתיק יומין'. יז. 'וירכב אתו במרכבת

דְּמוֹת כְּמִרְאָה אָדָם עָלָיו מִלְמַעְלָה'. וַיֵּשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת בְּעֵינַי זֶה, הַנִּקְרָא סְתִימָא, וְהַנִּקְרָא סְתָם^י. וְהִנֵּה יוֹסֵף הוּא דְרַגְא דִּיעֲקֹב^ט, 'מֵה שְׂאֲרַע לְזֶה אֲרַע לְזֶה' (בר"ר פד, ו), וַיֵּעֲקֹב גּוֹחַל נַחְלָה בְּלִי מְצָרִים^י וְכֵן נִמְי יוֹסֵף^כ. וּבְלֹא זֶה, 'יוֹסֵף הוּא הַמְּשָׁבִיר' (בראשית מב, ו), מִמְּשִׁיף שְׁפַע מַעֲלַת עַל כָּל דְּרָף כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּבְזֶה מְרַכֵּב כָּל הָעוֹלָמוֹת אֶחָד עַל אֶחָד^כ. וְזֶה 'בְּמִרְכַּבַּת הַמְּשָׁנָה', הוּא אָדָם קְדָמוֹן, וּבְלִשׁוֹן קְדָשׁ

אָדָם הָרֵאשׁוֹן. וְזֶה 'שׁוֹפְרִיָּה דִּיעֲקֹב מַעֲיִן שׁוֹפְרָא דְאָדָם הָרֵאשׁוֹן' (ב"מ פד):
וְהִנֵּה אֵיתָא (זוה"ק ח"א כט): כִּי 'בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים' כּו' (בראשית א, א), ב' רֵאשִׁית, יֵשׁ לוֹמַר פִּנְ"ל. וְכֵן נִמְי לְמִטָּה מְזֶה, כִּי חֲכָמָה נִקְרָאת 'רֵאשִׁית' פִּידוּעִי^ב, כִּי הוּא רֵאשִׁית שֶׁל הַתְּגִלוֹת הַסְּפִירוֹת^ב, וְכֵן מְרַמֵּז בְּאוֹת יו"ד^ב, כִּי חֲכָמָה הִיא עֵינֵינִת בְּרַגְעַ מְרַמֵּז בְּיו"ד^ב, מֵה שְׂאִין כֵּן הָרֵצוֹן מְרַמֵּז בְּקוּצוֹ שֶׁל יו"ד^ב, וְכֵן יֵשׁ

◆ צִיּוּנִים וּמְקוּרוֹת ◆

הַמְּשָׁנָה אֲשֶׁר לוֹ וּיקראו לַפְּנִי אַבְרָךְ וְנִתּוֹן אוֹתוֹ עַל כָּל אֲרֶץ מִצְרַיִם. יח. עֵינַי עִמָּךְ הַמֶּלֶךְ שֶׁעַר אָדָם קְדָמָא סְתִימָא, וְע"ע שֵׁם שֶׁעַר אָדָם קְדָמָא סְתָם פ"א. יט. עֵינַי זוּה"ק ח"א קפ. 'יוֹסֵף אִיהוּ דְרַגְא דִּיעֲקֹב לַמַּעֲבָד אֵיבִין וְלֹאפְקָא תוֹלְדִין לַעֲלָמָא, וּבִגִּין כֶּךָ כְּתִיב (בראשית לו, ב) 'אֵלֹהִים תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף', 'אֵלֹהִים תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף' כֵּן מֵאֵן דְּהוּא מִסְתַּכַּל בְּדִיוֹקְנָא דִּיוֹסֵף הוּא אִמַר דְּדָא הוּא דִּיוֹקְנָא דִּיעֲקֹב וְכו'. כ. שַׁבַּת קִיח: כֵּן עֵינַי זוּה"ק ח"א רמז: וְע"ע רש"י בְּרֵאשִׁית מַט, כו: 'בְּרֵכּוֹת אֲבִיךָ גִבְרוּ' וְגו', הַבְּרֵכּוֹת שֶׁבְּרַכְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גִבְרוּ וְהִלְכוּ עַל הַבְּרֵכּוֹת שֶׁבְּרַךְ אֶת הוֹרֵי. 'עַד תֵּאוֹת גִּבְעוֹת עוֹלָם' לְפִי שֶׁהַבְּרֵכּוֹת שֶׁלִּי גִבְרוּ עַד סוֹף גְּבוּלֵי גִבְעוֹת עוֹלָם, שֶׁנִּתְּן לִי בְּרֵכָה פְּרוּצָה בְּלִי מִצְרַיִם מִגַּעַת עַד אַרְבַּע קְצוֹת הָעוֹלָם, שֶׁנִּאֲמַר (בראשית כח, יד) 'פְּרַצְתָּ יָמָה וְקְדַמְהָ' וְגו', מֵה שֶׁלֹּא אִמַר לְאַבְרָהָם אֲבִינוֹ וְלִיצְחָק וְכו', 'תְּהִיִּין' כּוֹלָם 'לְרֵאשׁ יוֹסֵף'. כב. עֵינַי זוּה"ק ח"א קצו: 'וּיִרְכַּב אוֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמְּשָׁנָה', מֵאֵן 'מִרְכַּבַּת הַמְּשָׁנָה', קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עֵבִיד לִיהַ לְצַדִּיק שְׁלִיטָא, בִּגִין דְּהֵא מְנִיָּה אֲתוֹן עֲלָמָא וְאַצְטְרִיךְ לְאַתְזָנָא, וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אֵית לִיהַ רְתִיכָא עֵילָאָה וְאֵית לִיהַ רְתִיכָא תְּתָאָה, רְתִיכָא תְּתָאָה אִיהִי 'מִרְכַּבַּת הַמְּשָׁנָה', וְיוֹסֵף צַדִּיק וְלִיהַ אֲתַחְזִי לְמַהוּי רְכִיב עַל 'מִרְכַּבַּת הַמְּשָׁנָה אֲשֶׁר לוֹ' לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכוּלָא אִיהוּ בְּרוּזָא לְמַהוּי כְּגוֹוֹנָא דְלַעֲלֵילָא. וְע"ע שֵׁם קְצָה. וְע"ע זו"ח כט. 'עֲלָמָא תְּתָאָה כְּגוֹוֹנָא דְעֲלָמָא עֵילָאָה, דַּע"י דְּהוּא

צַדִּיק מִיתוֹן עֲלָמָא, הַה"ד 'הוּא הַמְּשָׁבִיר לְכָל עַם הָאָרֶץ', 'הוּא הַמְּשָׁבִיר', מֵאִי 'מְשָׁבִיר', אֵלָא שׁוּבֵר הוּא בְּקַדְמִיתָא מִעֲלָמָא עֵילָאָה וְכו', וּבִתְרַ 'מְשָׁבִיר' לַעֲלָמָא תְּתָאָה. כג. וְע"ע שֵׁם ל. לֵא: רל: תִּיקוּ"ז יג. וְעוֹד. כד. עֵינַי זוּה"ק ח"א כט: 'בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים' ב' רֵאשִׁית, 'רֵאשִׁית חֲכָמָה' (תְּהִלִּים קיא, י) וְכו'. וְע"ע שֵׁם ל: 'בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים' וְכו', דֵּא חֲכָמָה עֵילָאָה דֵּאִיהִי 'רֵאשִׁית'. וְע"ע שֵׁם לא: כה. עֵינַי פְּרִדַּס רִימוּנִים שֶׁעַר עֲרֻכֵי הַכִּינּוּיִים פ"ב עֲרֶךְ רֵאשִׁית: 'הַחֲכָמָה נִקְרָאת 'רֵאשִׁית' מִפְּנֵי שֶׁהִיא רֵאשִׁית לְגִלוּי'. כו. זוּה"ק ח"ב קכג: וְע"ע זוּה"ק ח"ג רמג. 'י' חֲכָמָה, ה' בִּינָה, ו' כְּלִיל שִׁית סְפִירָאן מַחֲסַד עַד יְסוּד, ה' מְלָכוֹת'. כז. עֵינַי לַעֲלֵיל פִּר' שׁוֹפְטִים ד"ה וְהִנֵּה חֲכָמָה וּבִינָה: וְחֲכָמָה נִקְרָא יו"ד, מִפְּנֵי שֶׁרְשָׁה שֶׁהוּא נַעֲלָם וְרַחוּק מִהַשְּׁגַת אָדָם כְּמוֹ שֶׁאִמַר שְׁלֹמֹה (קְהֵלֶת ז, כג) 'אִמַרְתִּי אַחֲכָמָה וְהִיא רַחוּקָה מִמֶּנִּי, מִפְּנֵי הָעֲלָמָה נִקְרָא יו"ד, אוֹת קִטְנָה. וְעוֹד שֶׁהִיא עֵינֵינִת, מִרְמֵז עַל יו"ד, שֶׁאֵי אֲפֻשֶׁר לְהַשִּׁיגָהּ, רַק כְּהִרְף עֵינַי בְּזִכְרוֹן חֲכָמָת הַבוּרָא בְּרוּךְ הוּא'. כח. עֵינַי זוּה"ק ח"ג י: 'יו"ד דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא אֲתַקְשֶׁר בְּתַלְתָּ קֶשְׁרִין וְכו', קוּצָא לַעֲלֵילָא כְּתָרָא עֵילָאָה דְּהוּא עֵילָאָה עַל מְכָל עֵילָאִין רִישָׁא דְכָל רִישִׁין וְהוּא קָאִים עַל כּוּלָא' וְכו'. וְע"ע תְּנִיָא אֲגַרְתָּ הַתְּשׁוּבָה פ"ד: וְכוּלָּהּ הִי' סְפִירוֹת נִכְלָלוֹת וְנִרְמְזוֹת בְּשֵׁם הוּי' ב"ה, כִּי הִיו"ד שֶׁהִיא בְּחִי' נִקְוָדָה לְבַד מִרְמֵז לְחֲכָמָתוֹ ית' וְכו', וְהַקוּץ שֶׁעַל הִיו"ד רּוֹמֵז לְבַחֵי רֵצוֹן הָעֲלִיּוֹן ב"ה' וְכו'.

סֵפֶר
זְכָרוֹן
זֹאת

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

גם הלומד
תורה צריך
לפשפש
במעשיו ולשוב
עליהם וצריך
יראה להחמיר
ולדקדק
במעשיו

הִנֵּה אֵיטָא בְּסִפְר רַבֵּנוּ בַּחַיֵּי עַל
'וּפְנִיָהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו כּו'^א
(שמות כה, כ) אֵינִי זֹכֵר עִתָּהּ. יֵשׁ לְפָרֶשׁ,
דִּהְנֵה כְּתִיב (שמות כה, יז)^ב 'וְעֵשִׂיתָ כַּפְרֶת
זָהָב טְהוֹר', כִּי הָאָדָם הַגֵּם שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה
וְיֵשׁ בּוֹ תּוֹרָה וְנִעְשָׂה אַרְוֹן קִדְשִׁי, צָרִיף
לְהִיּוֹת לוֹ הִרְהוֹר תְּשׁוּבָה לְעֵינַי וּלְפִשְׁפֹּשׁ
בְּמַעֲשָׂיו וּלְשׁוּב עֲלֵיהֶם שְׂיִתְּכַפְּרוּ לוֹ, וְזֶה
'כַּפְרֶת', 'זָהָב' מְרַמֵּז בְּהִירָאָה וְדִין
שְׂמַחְמִיר עַל עֲצָמוֹ וּמְדַקְדָּק, וְקָאָמַר
'זָהָב טְהוֹר' לְהִיּוֹת הִירָאָה טְהוֹרָה בְּלֹא
שׁוּם סִיג יְרָאָה אַחֲרָתִי אוֹ מְרָה שְׁחָרָה
רַחֲמָנָא לְצַלָּן כּו':^א

'וְעֵשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרָבִים זָהָב קָאֵי עַל
הָאֵהָבָה וְיִרְאָה שְׁלוֹ, אִם הֵם
בְּרוּרִים הוּא בָּהֶם לְהַבְוִרָא בְּרוּף הוּא כְּמוֹ
תִּינוּק', וְכְמוֹ שְׂאָמַר דְּוֹד עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם
(תהלים קלא, ב) 'כְּגִמְלָ עָלַי אִמּוֹ כְּגִמְלָ עָלַי
נַפְשִׁי' (וְיֵשׁ לְפָרֶשׁ הַשְּׁנַיִ פְּעָמִים עַל
הָאֵהָבָה וְיִרְאָה דו"ק), וְזֶה 'שְׁנַיִם כְּרָבִים'
כְּמוֹ תִּינוּק, לְהִיּוֹת הָאֵהָבָה לְבִדָּה כֵּן
וְהִירָאָה לְבִדָּה כֵּן, לֹא דְוִקָא בְּיַחַד:
'מְקַשָּׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם' פְּרוּשׁ תִּהְיֶה חֲזֵק
וְקָשָׁה בָּהֶם, שְׁלֹא תִּנְיַח לְהַעֲבִירָךְ
מֵהֶם בְּשׁוּם דְּרָף וְאִפְּן וְצַד שְׁבָעוּלָם,
'מְשַׁנֵּי קְצוֹת הַכַּפְרֶת' שְׂמַחְמִיר וְשׁוּבָה

האהבה ויראה
צריכים להיות
ברורים
להשי"ת כמו
תינוק

צריך להיות
חזק באהו"ר
ולא ניח
להעבירו מהם
בשום אופן

◆ ציונים ומקורות ◆

תצפנו' כל תלמיד חכם שאין תוכו כברו אינו
תלמיד חכם". ד. ראה מאור ושמש פר'
משפטים ד"ה ואלה: 'מרגלא בפומיה של אדמו"ר
הרב הקדוש רבינו יעקב יצחק הלוי זצוק"ל מק"ק
לובלין על פסוק (תהלים ג, טז) 'ולרשע אמר
אלהים מזה לך לספר חוקי', זה קאי על מי שלומד
תורה ואינו עוזב את דרכיו הרעים ומתרחק
עליהם בתשובה קודם הלימוד'. ה. עיין תיקו"ז
סט: 'מאי זהב, דא גבורה, דאתמר בה (איוב לו, כב)
'מצפון זהב יאתה". וע"ע מאור עינים ליקוטים
ד"ה כל כבודה: 'זהב נקרא יראה, אשר על כן
'מצפון זהב יאתה', וצפון הוא מידת היראה ולכן
אמר (תהלים לא, ב) 'אשר צפנת ליראך'. וראה
זאת זכרון פר' בהעלותך (א) ד"ה ועוד יש לומר
להזכר: 'יראת השם זהב נקרא, וכן נמי
גימטריא ד'וד' שורש היראה'. ו. עיין לעיל פר'
משפטים ד"ה אך בקיצור. ז. ע"ע להלן פר' כי
תשא ד"ה ומר דרור. ח. ראה סוכה ה: 'מאי
'כרוב', אמר רבי אבהו בְּרַבֵּיא, שכן בבבל קורין
לינוקא רביא'.

א. רבינו בחיי שמות כה, יח: 'וע"ד הקבלה שני
כרובים במשכן ובמקדש, כנגד הקול והאש
שבהר סיני הנזכרים בפסוק (דברים ד, לו) 'מן
השמים וגו', והיו שניהם זהב כי הכל מקבל מן
החסד והדין, והיו מקשה להורות על האחדות,
והיו זכר ונקבה להורות על משפיע ומושפע, והיו
'כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה',
כי כן האחד ראש הבנין התחתון והאחד סופו,
וזהו לשון 'מן הכפורת תעשו את הכרובים על
שני קצותיו. והיו הכרובים פורשי כנפים
למעלה', כדי לקבל מלמעלה, והיו 'פניהם איש
אל אחיו', ודרשו רז"ל (ב"ב צט.) 'בזמן שישראל
עושים רצונו של מקום'. 'אל הכפורת יהיו פני
הכרובים', כתלמיד הנותן עיניו למטה מפני
אימת רבו'. ב. 'ועשית כפורת זהב טהור
אמתיים וחצי ארכה ואמה וחצי רחבה' וגו' עד
'אל הכפורת יהיו פני הכרובים'. ג. עיין פרי
צדיק פר' בהעלותך אות ט: 'וכן ענין הארון
שמרמו על התלמיד חכם, הכלי המקבל דברי
תורה, וכמו שלמדו (יומא עב:) "מבית ומחוץ

וְהַפְּשׁוּשׁ בַּמַּעֲשִׂים תִּמְשָׁךְ לָךְ מֵהֶם
הָאֵהָבָה וְהִירָאָה, מִמֵּילָא הֵם טוֹבִים:
וַיְהִי הַכְּרָבִים פְּרָשֵׁי כְנָפַיִם לְמַעְלָה,^א
פְּרוּשׁ דְּהִנְהָה הַמְצוֹת נִקְרָאִים
כְּנָפַיִם וְכַנְפֵי יוֹנָה^ב עַל שְׂכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
לְיוֹנָה אֲמַתִּילָא, וּמְצוֹת שְׁהֵם בְּדַחִילו
וּרְחִימו פּוֹרְחִים לְעֵלָא, וְזֶה וַיְהִי
הַכְּרָבִים פְּרָשֵׁי כְנָפַיִם לְמַעְלָה:^ג
סְכָכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַפְּתָרַת, דְּהִנְהָה עַל
יְדֵי הַתְּשׁוּבָה וְעַל יְדֵי שְׂמוּצָא לֹא
חֶסְרוֹנוֹת פְּמַעַט קָשָׁה לְהַתְרוֹמֵם וּלְשַׁבַּח
וּלְפָאֵר לְיוֹצְרָנוּ יוֹצֵר הַכֹּל כְּרָאוּי בְּשִׁמְחָה,
וְזֶה הוּא הָעֵקֶר, כִּי בְּרָא הַכֹּל לְקַלוֹסוּי,^ד
וְזֶה וַיְהִי הַכְּרָבִים סְכָכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל
הַפְּתָרַת, שְׁעַל יְדֵי שְׂיַעֲשֶׂה הַמְצוֹת
בְּדַחִילו וּרְחִימו תִּמְשָׁךְ לֹא קִדְשָׁה וְתַבְעֵרָה
גְּדוּלָה וַיִּשְׁכַּח הַחֶסְרוֹן וְהַעֲבָרוֹת^ה, וְזֶה
'עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֵהָבָה' (משלי י, יב):
וּפְנִיָהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו פְּרוּשׁ יִפְעַל
שְׂיָהִי פָּנָיו יִתְבָּרַךְ וּפְנֵי כְּנָסַת

אהבה ויראה
הם כנפיים
למצוות לפרוח
למעלה

כשמוצא
בעצמו
חסרונות קשה
לשבח לה'
בשמחה אך
כשיעשה
מצוות באהורי'
יבוא
להתלהבות
וישכח
חסרונותיו

כנסת ישראל
נקראת אשה
ומקבל

יִשְׂרָאֵל תָּמִיד אִישׁ אֶל אָחִיו, כִּי הִנְהָ
כְּשֵׁי צְדִיקִים מַעְלִין תָּמִיד מִיֵּן נִוְקְבִין^א
הַתְּשׁוּקָה וְהַצְּטֻרְכוֹת שֶׁל כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְכֵן הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים, וַיֵּשׁ
לְהַבּוּרָא בְּרוּךְ הוּא קָרַת רוּחַ בְּהֵם
וּמִשְׁפִּיעַ תָּמִיד לְכְּנָסַת יִשְׂרָאֵל כָּל צָרְכָה,
וְאַחַר כֵּן בָּא תַּכְף תְּשׁוּקָה וְאֵהָבָה בְּלֵב
כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל לֵה' יִתְבָּרַךְ וְחוֹזְרִים
וּמַעֲלִים מִיֵּן נִוְקְבִין וְחוֹזְרִים חֲלִילָה
תָּמִיד, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׂבַת אַחִים
גַּם יָחַד, וְהִנְהָ הַמְקַבֵּל נִקְרָא נִוְקְבָא^ב, עַל
כֵּן כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת אֲשֶׁה^ג, אַף
כְּשֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל תָּמִיד נַחַת
רוּחַ מְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים נְמִי דְכָר,
מִשְׁפִּיעַ תַּעֲנוּג לֹא יִתְבָּרַךְ, וְזֶה וּפְנִיָהֶם
אִישׁ אֶל אָחִיו. וְזֶה יֵשׁ לְפָרֵשׁ אוֹמֵר
בַּסֵּפֶר הַנִּזְכָּר 'כִּתְלָמִיד לְפָנָי הָרַב וְעֵינָיו
לְמִטָּה', פְּרוּשׁ תְּלָמִיד טוֹב שְׂמַחֲכִים אֶת
רַבּוֹ הִנְהָ הוּא נְמִי רַב וּמִשְׁפִּיעַ לְהָרַב
וְעֵינָיו שֶׁל הָרַב לְהַתְלָמִיד:

◆ ציונים ומקורות ◆

כי זה רצונו יתברך, כמו שאיתא (אבות פ"ו מ"ב)
'כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא ברא אלא
לכבודו', ואיתא במקום אחר 'לקילוסו', והכל
אחד'. יב. ראה לעיל ד"ה הנה איתא. יג. עיין
זוה"ק ח"א ס: וע"ע פרדס רימונים שער
הצינורות פ"ד: 'כי בהיות בעולם הזה זכאין
וחסידין, אז ע"י מעשיהם הטובים שואבת
השכינה מלמעלה בזכותם שפע, והם המים
נוקבין דאשדית לקבלא מיין דכורין'.
יד. תיקו"ז פט. 'דכל מאן דמקבל איהי נוקבא
מאתר דאיהו מקבל'. טו. זוה"ק ח"א קצו: 'פתח
ואמר, 'ראה חיים עם אשה אשר אהבת' וגו'
(קהלת ט, ט), תא חזי האי קרא ברזא עילאה איהו
ואוקמוה וכו', 'אשה אשר אהבת', דא כנסת
ישראל'. טז. ראה לעיל ד"ה הנה איתא בספר
רבינו בחיי.

ט. עיין זוה"ק ח"ג כח: 'גדפוי דשכינתא דאינון
פיקודין דעשה, דדמיין לכנפי יונה'. וע"ע שבת
מט. 'דאמתיל כנסת ישראל ליונה, שנאמר
(תהלים סח, יד) 'כנפי יונה נחפה בכסף' וגו', מה
יונה כנפיה מגינות עליה, אף ישראל מצוות
מגינות עליהן. כנסת ישראל ליונה אימתילא,
שנאמר 'כנפי יונה נחפה בכסף'. וע"ע ברכות נג:
י. תיקו"ז כה: 'אורייתא בלא דחילו ורחימו לא
פרחת לעילא וכו', ותורה ומצוה בלא דחילו
ורחימו לא יכילת לסלקא ולמיקם קדם ה'".
יא. מדרש תהלים יט: "למנצח מזמור לדוד
השמים מספרים כבוד אל', זהו שאמר הכתוב
(משלי טז, ד) 'כל פעל ה' למענהו' לקילוסו,
שנאמר (תהלים קמו, ז) 'ענו לה' בתודה'. וראה
לעיל פר' חיי שרה ד"ה כי ביראה: 'כי ביראה
אינו יכול לעבוד את הבורא ולהודות ולהללו,

ספר
דברי
אמת

פרשת תרומה

לְרֹאשׁ הַפְּרִשָּׁה (שמות כה, ב-ד)^א. דְּאִיתָא
בְּמִסְכַּת בֵּיצָה (טו:) 'הַרְוֹצָה
שִׁיתְקִימוּ נְכֹסֵי יִטַע בְּהֵן אָדָר שְׁנָאֲמַר
(תהלים צג, ד) 'אָדִיר בְּמָרוֹם ה'".^ב לְכַאוּרָה
תְּמוּנָה לְלַמֵּד הַכְּתִיב עַל ה' יִתְבָּרַךְ עַל
עֲנִיָּן עוֹלָם הַזֶּה וּלְדָרוֹךְ אָרֶץ:

יֵשׁ לְפָרֶשׁ, דְּהֵנָּה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל
(תענית כט.) 'מְשַׁנְכָּנֵס אָדָר מְרַבֵּין
בְּשִׁמְחָה'. פֶּרֶשְׁנוּ מִפְּנֵי שְׁאִיתָא 'בְּאֶחָד
בְּנִיסָן רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַלְכִים' הוּא לְמַלְכֵי
יִשְׂרָאֵל כְּדֹאִיתָא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה^ג. אָמְרָנוּ
הַטַּעַם, דְּהֵנָּה הָרֹאשִׁי חֲדָשִׁים הִיא בְּשֵׁם
הַיּוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא בִּי"ב צְרוּפִים^ד, וְרֹאשׁ

בר"ח אדר
מרכים
בשמחה כי
הוא לי יום
קודם ניסן
שמאיר בו
צירוף הוי"ה
כסדרו ויש
שמחה לנעלה
ולכטה

חֹדֶשׁ נִיסָן הוּא בְּהַיּוֹי"ה כְּסִדְרָן הַיּוֹצֵא
מִהַפְּסוּק (תהלים צו, יא) 'שְׁמַחוּ ה' שְׁמִיִּם
וְתִגַּל ה' אָרֶץ". דְּכְתִיב (משלי כט, ב)
'בְּרִבּוֹת צְדִיקִים יִשְׂמַח הָעָם', עַל כֵּן
כְּשֶׁהִיא גְדֻלָּה לְמַרְדְּכֵי כְּתִיב (אסתר ח, טו)^ה
'וְהָעִיר שׁוֹשֵׁן צָהֳלָה וְשִׁמְחָה'^ו, מִשְׁמַע
אֲפִילוּ הָאֲמוֹת, כִּי לִיְהוּדִים כְּתִיב אַחַר כָּךְ
(שם, טז) 'הִיְתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה כו'.^ז וְעַל
כֵּן כְּשִׁיּוֹצֵא מִפְּסוּק 'שְׁמַחוּ ה' שְׁמִיִּם' הוּא
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל, כְּדִי לְהִיּוֹת
שִׁמְחָה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, כִּי מִסְתַּמָּא אִם
הַשִּׁמְחָה לְמַטָּה בָּא מִהַשְׁרֵשׁ לְמַעְלָה, כְּמוֹ
לְהַפֵּךְ 'יִפְקֹד' כּו' (ישעיה כד, כא)^ח, וְזֶה

◆ ציונים ומקורות ◆

א. 'דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל
איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. וזאת
התרומה אשר תקחו מאתם זהב כסף ונחושת.
ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועיזים'.
ב. עיין רש"י שם ד"ה יטע בהן אדר: 'אילן חשוב
הוא, יש לו שם למרחוק ואומרים פלוני יש לו
אדר בשדהו, ומתוך כך היא נקראת על שמו,
ואם הולך למדינת הים, ובא אחר והחזיק בה יש
לו עדים הרבה שהיתה שלו, ואילו מכרה היה
הקול יוצא להיות נקראת על שמו של שני'.
ג. ב. 'באחד בניסן ראש השנה למלכים'. ושם ג.
'אמר רב חסדא לא שנו אלא למלכי ישראל,
אבל למלכי אומות העולם מתשרי מנין' וכו'.
ד. עיין תיקו"ז ט: וראה פרי עץ חיים שער ר"ח
פ"ג: 'דע ענין ראש חודש וכו' והוא, כי החמה
מקפת י"ב מזלות בי"ב חודשים, והם י"ב צירופי
הויה'. ה. עיין משנת חסידים מסכת ניסן פ"א:
'החודש הזה לכם הוא ראש חדשים, והוא
בגולגולת דרחל, וההוי"ה השולטת בה היא
הוי"ה כסדרה היוצאת מר"ת י"שמחו ה' שמים

ו. 'ומרדכי יצא מלפני המלך
בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה
ותכריך בוץ וארגמן וששן צהלה ושמחה'.
ז. ראה מגילה יא. 'רבא פתח לה פתחא להא
פרשתא מהכא, 'ברבות צדיקים ישמח העם
ובמשול רשע יאנח עם', 'ברבות צדיקים ישמח
העם' זה מרדכי ואסתר דכתיב 'והעיר שושן
צהלה ושמחה' וכו'. ח. 'ליהודים היתה אורה
ושמחה וששון ויקר'. ט. 'והיה ביום ההוא יפקוד
ה' על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על
האדמה'. ועיין רד"ק שם: 'והחכם רבי אברהם בן
עזרא ז"ל פירש כי 'צבא המרום' הם המלאכים
שהם עומדים לעזור לגוי אחד ולהסתיין לגוי אחר
כאשר הוא מפורש בספר דניאל, ועל כן אמר
'ועל מלכי האדמה' כי מלכות הגויים דבק עם
מלכות המלאכים'. ועיין שהש"ר ח, יט: 'אין
הקב"ה פורע מאומה למטה עד שמשפיל שריה
מלמעלה, ואית ליה חמישה קריין, חד דכתיב
'והיה ביום ההוא יפקוד ה' על צבא המרום
במרום' ואחר כך 'על מלכי האדמה'.

'יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם' כּו', לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה'.
וּמִפְּנֵי שְׂרָאשׁ חוֹדֵשׁ אָדָר הוּא שְׁלֹשִׁים יוֹם
קָדָם, וּבְהֶחֱלֵל שְׁלֹשִׁים יוֹם קָדָם דּוֹרְשִׁין
מַעֲנִינּוּ^י, עַל כֵּן מְרַבִּין בְּשִׂמְחָה:

וּנְבִאָר יוֹתֵר, דִּהְיֵה אֵיתָא^י לְפִי סֵדֶר
הַצְּרוּפִים בְּאֶחָד בְּאֶדָר הַצְּרוּף
לְהַפּוֹף עַל דִּין מְרָמוֹ, עַל כֵּן שְׂמַח הָמָן
הָרָשָׁע כְּשֶׁנֶּפֶל הַגּוֹרֵל עַל אֶדְרֵי^י כְּדֹאֵיתָא

צירוף חודש
אדר רוכזו לדין
והקב"ה הפך
הצירוף
לשובתנו

שְׁהִיוּ מְכַשְׁפִּים גְּדוֹלִים הוּא וְיוֹעֲצָיו^י,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא הַפֶּךְ לְטוֹכְתָנוּ הַיְוֵי"ה
כְּסֵדֶר וְעַל שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַפּוֹף, כְּדַכְתִּיב
(אסתר ט, א) 'וְנִהְפָךְ הוּא' כּו'^י:

וְהֵינָה הַפְּרוּשׁ 'אָדָר' לְשׁוֹן חֲזָק^י, הַפְּרוּשׁ
גְּבוּרָה וְכַח, מְרָמוֹ עַל דִּין. וּבְאָמֶת
בְּהַמְתָּקֵת הַדִּין בָּא שְׂמִחָה^י, וְכֵן בְּשִׂמְחַת
הַבּוֹרָא בְּרוּף הוּא נִמְתָּק הַדִּין, עַל כֵּן לְוִיִּם

בהמתקת הדין
בא שמחה וכן
ע"י שמחה
והתלהבות לה'
נמתק הדין

◆ ציונים ומקורות ◆

מת ובשבעה באדר נולד'. יד. עיין משנת
חסידיים מסכת אדר פ"ב-ג: 'ובחודש הזה שעל פי
סדר הצירוף האמור במקומו שולט בו צירוף
האחרון ממש של י"ב צירופי הויה שהיא הויה
מהופכת מסופה לראשה שהוא דין נגזר על
ישראל גזרה רעה וכו' והמן הרשע הזה עם
אשתו ויועציו שהיו מכשפים גדולים וידעו כל
זה'. טו. 'ביום אשר שברו אויבי היהודים
לשלוט בהם ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים
המה בשונאיהם'. טז. עיין רש"י ביצה טו:
"שנאמר (תהלים צג, ד) 'אדיר במרום', כלומר
שאדר לשון קיום וחוזק, ולכך נקרא אדר'.
יז. עיין פרדס רימונים שער מהות והנהגה פי"ב:
'ועתה בחזרת הדין אל מקורו ומתבסם, אז הדין
ההוא נעשה שמחה וכו', שהוא בבחינת הדין
המשמח. נמצא ניחא דכולא, דהיינו אפי'
הגבורה מתלבשת ברחמים'. וע"ע שפ"א
ליקוטים לר"ח אדר: 'ראש חודש אדר מרבין
בשמחה וכו', ויש להוסיף עוד, כי נודע כי מניסן
ועד תשרי בחי' החסדים, ומתשרי עד ניסן בחי'
הגבורות, ולזאת אדר שהוא סוף ימי הגבורות,
ונודע כי בסוף נתחזק ונגמר הדבר בתוקפו,
ונתרבה הגבורות גם כן בימים אלו כנ"ל, אמנם
לאשר כי עיקר הימים הם ימי רצון ואהבה כנ"ל,
נמצא הוא בחי' המתקת הדינים, ונתגברו
החסדים ונעשים גבורות ממותקות, ואז יש ענין
השמחה כנודע, ולזה ענין חודש הזה הוא 'אשר
נהפך מיגון לשמחה' כו', ונאמר במגילה (ג, ז)
'הפיל פור כו' לפני המן', וכתוב במדרש כי חשב
על אדר לאשר בו נסתלק משה רבינו ע"ה ושכח
כי גם כן נולד בחודש הזה וכו', ששורה בחודש

י. עיין להלן פר' החודש ד"ה ועוד טעם: 'ועוד
טעם על זה גופא, דהנה שורש ר"ח ניסן בשם
הו"י"ה ב"ה אשר בר"ח 'ישמחו השמים כו', וידוע
שהנה כתיב 'ברבות צדיקים ישמח העם', נראה
לי שאיתא זה במדרש על גדולת מרדכי, כמו
שכתיב בפסוק 'ומרדכי יצא והעיר שושן צהלה
ושמחה', על כן 'בא' בניסן ר"ה למלכים' כדי
שיעשה פרנסים טובים וצדיקים, כמו שמרומז
ב'ישמחו השמים' כו' כמו 'ישמח העם', כי גם על
אומות סתם שאינם שונאי ישראל ועובדי ע"ז יש
שמחה בגדולת צדיקים, כמו שכתוב 'והעיר
שושן צהלה ושמחה' ואח"כ 'ליהודים היתה
אורה ושמחה', וזה 'ישמחו השמים ותגל הארץ',
כי האומות מרומזו ב'ארץ', שהם רק בארציות'.
יא. ראה פסחים ו. 'כדתניא שואלין ודורשין
בהלכות הפסח קודם הפסח שלוש יום' וכו'.
יב. עיין פרי עץ חיים שער ר"ח חנוכה ופורים פ"ו:
'טעם הסכמת המן, לגזור הגזרה על ישראל
באדר, יותר מבשאר חודשים, מפני כי י"ב
חודשים הם נגד י"ב צירופי הויה, והוא החודש
הזה אשר צירופו הוה"י בהיפך, אשר הוא סוד
הדין. לכן הזכיר המן השם בהיפך, ז"ה איננו
שו"ה ל"י (אסתר ה, יג) ס"ת הוה"י. ואסתר רצתה
להמשיך את הרחמים, והזכירה הו"י"ה ביושר,
'יבוא ה'מלך ו'המן היום (שם, ד) ר"ת יהו"ה.
והקדוש ברוך הוא הסכים עם אסתר בבחי' אחת,
רחמים לישראל. ועם המן לבחי' אחת, דין להמן,
נגוף ורפוא, נגוף להמן, ורפוא לישראל'.
יג. עיין מגילה יג: 'תנא, כיון שנפל פור בחודש
אדר שמח שמחה גדולה, אמר נפל לי פור בירח
שמת בו משה, ולא היה יודע שבשבעה באדר

עֲלֵיהֶם לְשׁוֹן מְזוֹנוֹת, כִּי כְּשֶׁגְּבוּרוֹת נִמְתְּקִים בָּא פְּרִנְסָה לְעוֹלָם^{כב}, כְּשֶׁלֹּא בָּא הָרַע מְצַפּוֹן^{כג} בָּא מְצַפּוֹן זָהָב^{כד}, וְשֶׁלֶחַן בְּצַפּוֹן^{כה}, וְזֶה וּמִזֵּין עֲלֵיהֶם פְּשׁוּט, וְכֵן עַל יְדֵיהֶם. וְטוֹבְלִין בְּמִקּוֹמָן, כִּי מְצִינּוּ (סנהדרין לט.)^{כו} כְּשֶׁשָּׁאֵל הָרֶשֶׁע אֲלֵהֶיכֶם כִּהֵן הוּא כּוֹ בְּמֵאֵי טָבֵל, אֶהְדָּר לוֹ

בְּשִׁירָן^{כז} (ובשְׁעֵת נְסוּף הַיּוֹן) כִּי עַל יְדֵי זֶה שֶׁהוּא בְּחֵמוֹם וְהִתְלַהֲבוֹת לוֹ יִתְפָּרֵף נִמְתֵּק הַדִּין^{כח}:

וּכְמוֹ שֶׁפִּרְשְׁנוּ עַל 'כָּל בְּעָלֵי הַשִּׁיר יוֹצְאֵין בְּשִׁיר' כּוֹ (שבת נא:)^{כט}, פִּרּוּשׁ 'יוֹצְאֵין' מְכַל רַע חֵס וְשָׁלוֹם עַל יְדֵי שִׁירָן, וְנִמְשָׁכֵין לוֹ יִתְפָּרֵף בְּשִׁירָן^ל, וּמִזֵּין

ע"י השירה לה' בהתלהבות נמתקים הדינים ויוצאים מכל רע ונמשכים לה' והיא בחי' טבילה באש

◆ ציונים ומקורות ◆

וטובלין במקומן. כא. עיין ליקוטי תורה (להרב) פר' וזאת הברכה (צח): 'וידוע דכל הילוך עלייה היינו על ידי שיר דוקא, כענין 'כל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר' (שבת נא:) כמבואר בליקוטי אמרים הגדול'. כב. ראה להלן פר' בהר ד"ה עוד בא לי: 'דהנה בהמתקת הדינין בא פרנסה לעולם, זה פירשנו כמה פעמים מלתא בטעמים'. ועיין להלן פר' נשא ד"ה והנה כהן: 'שורש הדינין הוא הצמצום הראשון, כי הרצון להטיב הוא שורש חסד, והצמצום להיות בא הרצון מכח אל הפועל, דאל"כ לא הוה אפשר לקבל, נמצא השורש הגבורה הוא לצורך חסד, ובזה ממתקים אותם להיות הדין רק לצורך חסד וטפל לחסד, להיות הדין רק על שונאנו לטובתנו, וכן נמי משורש זה בא פרנסה, כמו שהדין רק היה לצורך העיקר החסד שרצונו יתברך להטיב, כן בא פרנסה שהוא צורך העיקר עבודת השם וכבוד שמים, כי העיקר הוא עשות רצונו יתברך'. כג. ראה ירמיה א, יד: 'ויאמר ה' אלי מצפון תפתח הרעה על כל יושבי הארץ'. כד. ראה איוב לו, כב: 'מצפון זהב יאתה' וכו'. כה. ראה ב"ב כה: 'אמר רבי יצחק הרוצה שיחכים ידרים ושיעשיר יצפין, וסימנך שולחן בצפון ומנורה בדרום'. ועיין תיקו"ז קו: 'גבורה בצפון ותמן עותרא, הדא הוא דכתיב 'מצפון זהב יאתה''. וע"ע רבינו בחיי שמות כה, כד: 'ועל דרך הקבלה, השולחן בור זהב רמז למידת הדין של מעלה, ולכן היה מונח בצפון שהוא השמאל, וכתיב 'מצפון זהב יאתה', וזהו 'הרוצה שיתעשר יצפין', יתכוין למידת הצפון היא הגבורה'. כו. 'אמר ליה ההוא מינא לרבי אבהו, אלהיכם כהן הוא, דכתיב (שמות כה, ב) 'ויקחו לי תרומה,

הזה ב' הבחינות והחסד גובר כנ"ל, ונקרא אדר לשון תוקף וחוזק, כי נתחזק החסד על ידי ביטול הגבורות תוך החסד כנ"ל'. יח. עיין זוה"ק ח"ב קמג: 'זאי תימא הא כל חידו וכל חדוה וכל שיר מסטרא דשמאלא איהו, ועל דא לואי מסטרא דשמאלא מנגני שירתא, אלא כל חידו דאשתכח מסטרא דשמאלא, לא אשתכח אלא בזימנא דימינא אתדבק בהדיה, ובזימנא דימינא אתער ואתדבק בהדיה, כדין ההוא חדוה מימינא איהו, דקא אוטיב לרתחא, וכד רתחא אשתכך, וחדו איהו מסטרא דימינא, כדין חדוה שלימתא אתי מהאי סטרא'. יט. ע"ע סידורו של שבת חלק א שורש ג ענף ב: 'ידוע שמצות תיקון השיר שהיו הלויים אומרים בבהמ"ק הוא ג"כ מטעם הלז. עבור שהלויים שורשם ונשמתם לקוח מפי הגבורה שהוא בחי' הדינים ומשמאלא חדוה משתכח כידוע ליודעים לכן נותן להם כח השירה בפיהם. כדי שעל ידי השבח והשיר שהיו משבחין ומזמרין בכינור וקול זמרה לפני המלך ה' יהפך ויומתק יסודם ושורשם אשר לקחו משם. להיות הגבורות נמתקים בגודל יופי כח השירה להיות רחמים ומזה מוסר השכל לבעלי השיר המשוררים אשר נתן להם שמו הגדול יתברך מתנה טובה לשיר בקול נעים לפניו להללו ולשבחו ולספר הודו בגודל הידור ונעימות רב לכבד ה' מגרונו הכל הוא דוגמת הלויים להיות ממתיקין את בחי' הגבורות להפכם לטוב. אם רצונם באמת למען שמו באהבה'. כ. 'במה בהמה יוצאה ובמה אינה יוצאה, יוצא הגמל באפסר, ונאקה בחטם, ולובדקים בפרומביא, וסוס בשיר, וכל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר ומזין עליהן

ספר
אוהב
ישראל

פרשת תרומה

עוה"ז נברא
בה' ועוה"ב
ביו"ד

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ וְגו' א.
יש לומר על דרך רמז, דהנה
פתיב 'פי ביה ה' צור עולמים' (ישעיה כו,
ד), כי בשני אותיות אלו נבראו השני
עולמות עולם הזה ועולם הבא, עולם
הזה נברא בה' ועולם הבא נברא ביו"ד
(מנחות כט, ב):

עיקר התרומה
כשופריש לה'
מה שחשוב
אצלו ביותר

וַיְדוּעַ דַּעְקָר תְּרוּמָה הוּא מַה שְּׁמִפְרִישִׁין
מִכָּל דְּבַר חֵלֶק הַיָּפֶה וְהַמְּשַׁבַּח
שְׁבו, כְּמוֹ שְׁמִקְרִיבִין מֵהַקְּרָבֹנֹת הַחֵלֶב
לְגַבּוּהַ, שֶׁהוּא הַמְּשַׁבַּח בְּבַהֲמָה וּבְצֹאֵן,
וּכְשֶׁרוֹצֶה הָאָדָם לְהַקְדִּישׁ אֵיזָה דְּבַר
לְשָׁמַיִם, יִבְחַר וַיִּבְרַר הַיּוֹתֵר יָפֶה וּמְשַׁבַּח
וְהַחֲשׁוּב אֲצֵלוֹ יוֹתֵר, מֵאוֹתוֹ מִיֵּן דְּבַר
שִׁירְצָה לְהַקְדִּישׁוֹ יִבְרַר חֵלֶק הַיּוֹתֵר טוֹב
וְחֲשׁוּב אֲצֵלוֹ. אֲשֶׁר עַל כֵּן, אֲצֵל אֲנָשִׁים
צְדִיקִים שְׁכָל עֲסָקֵי עוֹלָם הַזֶּה אֵינָם
נִחְשָׁבִים בְּעֵינֵיהֶם לְמֵאוּמָה, וְהַמְּבַחֵר
וְהַטוֹב בְּעֵינָיו שֶׁל הַצְּדִיק הוּא רַק עֲבוֹדַת
ה' יִתְבָּרַךְ, לְהֵיוֹת דְּבוּק בְּרוּחָנִיּוֹת
הָעוֹלָמוֹת הַקְּדוּשִׁים, מַה שְּׁאִין כֵּן אֲצֵל
הַמּוֹן עִם הַמְּשַׁקְעִים בְּתַאוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה,
וַיִּקָּר בְּעֵינֵיהֶם חֲמֻדַּת הַמּוֹן כְּסָף וְזָהָב
כְּלֵי גְבוּל וְשַׁעוֹר, וְכָל אֶחָד צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ
לְגַבּוּהַ וְלִתֵּן מַה שְּׁיּוֹתֵר חֲבִיב אֲצֵלוֹ כָּל

אֶחָד לְפִי דְרָכּוֹ, הֵינּוּ הַצְּדִיק בְּעֲבוּדָה
הַרוּחָנִית וְהַמּוֹנִי עִם בְּתַעֲנוּגִים גְּשָׁמִיִּים:
וְזֶהוּ שְׁאָמַר 'דְּבַר כּו' וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה'
כו', רָצָה לומר שְׁמִפְלָלוֹת עִם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְהַמּוֹן עִם, מֵהֶם תּוּכַל לְקַח נְדָבָה
וְהַתְּרוּמָה לְחֵלֶק הַגְּבוּהַ מִדְּבָרִים
גְּשָׁמִיִּים, כְּדֵי לְהֵיוֹת בְּזָה עֲלֶיהָ לְבַחֲנִית
עוֹלָם הַזֶּה לְהַנְשֵׂא לְמַעְלָה, וְזֶהוּ שְׁאָמַר
'תְּרוּמָה' תְּרוּם ה', הֵינּוּ שְׁעַל יְדֵי זֶה
נִתְרוּמִים עוֹלָם הַעֲשִׂיָה עַל יְדֵי הַנְּדָבָה
הַגְּשָׁמִית, אֲבָל מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ
לְבוֹ, רָצָה לומר מִי שֶׁהוּא מְנַדָּב לְבוֹ
הַטָּהוֹר לְהֵיוֹת דְּבוּק בְּשָׁמוֹ יִתְבָּרַךְ
וַיִּתְעַלֶּה תָּמִיד, וְלֹא יִפְנֶה עֲצָמוֹ לְעַנְיָנִי
עוֹלָם הַזֶּה כָּלֵל, מֵזֶה תִּקְחוּ אֵת תְּרוּמָתִי'
הֵינּוּ תְרוּמַת יו"ד, מֵזֶה הַצְּדִיק תִּקַּח
הַתְּרוּמָה לְעוֹלָם הַבָּא הַנְּבָרָא בְּיו"ד,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִבְרַר וַיִּתֵּן מַה שְּׁיּוֹתֵר
חֲשׁוּב וְחֲבִיב אֲצֵלוֹ, וְזֶהוּ שְׁאָמַר הַכֶּתוּב
'וְזֹאת אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם זָהָב וְכֶסֶף גו',
הֵינּוּ רָצָה לומר שְׁאֲצֵל כָּלֵל הַמּוֹן עִם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל תִּקַּח מֵהַ שְׁחֲשׁוּב וְחֲבִיב יוֹתֵר
אֲצֵלוֹ וְהוּא זָהָב וְכֶסֶף וּשְׁאָרֵי דְבָרִים
גְּשָׁמִיִּים, וּבְזֶה תִּהְיֶה עֲלֶיהָ לְעוֹלָם
הַעֲשִׂיָה כְּנֹל:

בתרומה
הגשמיית
מהמון העם
נתרומם עולם
העשירה,
ובתרומת
הצדיקים
הרוחנית
נתרומם עוה"ב

ציונים ומקורות

קרבנו מן היפה המשובח ביותר שבאותו המין
שיביא ממנו, הרי נאמר בתורה (בראשית ה, ד)
'והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלביהן
וישע י"י אל הבל ואל מנחתו'. והוא הדין בכל
דבר שהוא לשם האל הטוב, שיהיה מן הנאה

א. 'דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל
איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. וזאת
התרומה אשר תקחו מאיתם זהב וכסף ונחושת'.
ב. עיין רמב"ם הל' איסורי המזבח פ"ז: 'הרוצה
לזכות עצמו, יכוף יצרו הרע וירחיב ידו ויביא

ע"י שהמון
העם מוהנים
לצדיקים
בגשמויות הם
מתקשרים
עמם ומתעלים

או יש לומר, שעל ידי שאפתם הצדיקים, 'תקחו מאתם' הינו המוני העם, 'זהב וכסף' גו', הינו בזה שנהנים הצדיקים מהמוני העם, שמקבלין מהם זהב וכסף ושאר דברים גשמיים הנצרכים להם, יהיה להמוני עם גם כן עליה והתרוממות, הגם שאין להם נדבת לב הטהור נדבה רוחנית רק נדבה גשמית זהב וכסף וכדומה, עם כל זה על ידי שהם מיחדים ומקשרין עצמם להצדיקים שבדור ומהנים אותם במה שיש יכלת בידם, אז גם הם יתקשרו ויתעטפו בנדבת הצדיקים בלבם הטהור שהוא כלו רוחנית, ויתעלו ברום המעלות קדש קדשים, ויהיו דבוקים יחד הכנסת ישראל

בהשם יתברך עם צדיקי הדור, וכן יהי רצון אמן:

ויקחו לי תרומה. במדרש (שמו"ר לג, א)¹ 'הדא הוא דכתיב (משלי ד, ב) 'כי לקח טוב נתתי לכם' גו', אדם לוקח מקח פסוף כו', אדם לוקח מקח אכל אין המוכר נמכר עמו, אכל אמר הקדוש ברוך הוא לישראל מכרתי לכם את התורה וכביכול נתמכרתי עמה, הדא הוא דכתיב 'ויקחו לי תרומה' גו':

שרש הדברים הוא, הפתוב מזכיר בנתינת התורה לישראל שני בחינות, לשון מכירה שנגמר 'כי לקח טוב', וגם לשון מתנה שנגמר בסיום

בנתינת התורה
נוכר לשון
מכירה ולשון
מתנה

◆ ציונים ומקורות ◆

הנתינה זאת שיהיה תשובתם שלימה, כן תפעול להם בלקיחתך מהם התרומה. ד. דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. ה. 'ויקחו לי תרומה', הדא הוא דכתיב (משלי ד, ב) 'כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו', אל תעזבו את המקח שנתתי לכם, יש לך אדם שלוקח מקח, יש בו זהב אין בו כסף, יש בו כסף אין בו זהב, אבל המקח שנתתי לכם יש בו כסף שנאמר (תהלים יב, ז) 'אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף', יש בו זהב שנאמר (שם יט) 'הנחמדים מזהב ומפז רב'. יש אדם, לוקח שדות אבל לא כרמים, כרמים ולא שדות, אבל המקח הזה יש בו שדות ויש בו כרמים, שנאמר (שה"ש ד, יג) 'שלחך פרדס רמונים'. יש לך אדם לוקח מקח, ובני אדם אינן יודעין מהו, אבל משכר הסרסור נתודע מה לקח, כך התורה אין אדם יודע מה היא, אלא משכר שלקח משה, שנאמר (שמות לד, כט) 'ומשה לא ידע כי קרן אור פניו בדברו אתו'. ויש לך מקח שמי שמכרו נמכר עמו, אמר הקב"ה לישראל מכרתי לכם תורתי כביכול נמכרתי עמה, שנאמר 'ויקחו לי תרומה'.

והטוב, אם בנה בית תפילה יהיה נאה מבית ישיבתו, האכיל רעב יאכיל מן הטוב והמתוק שבשולחנו, כיסה ערום יכסה מן היפה שבכסותו, הקדיש דבר יקדיש מן היפה שבנכסיו, וכן הוא אומר (ויקרא ג, טז) 'כל חלב לה'. ג. עיין נועם אלימלך פר' קרח ד"ה וזה שאמר אל תפן: 'דהנה כן הוא המהנה תלמיד חכם וצדיקים מנכסיו, אז ההנאה הזאת תביאהו שלא במהרה הוא חוטא להיות רשע גמור לכפור בתורה חלילה וכו'. והיוצא לנו מזה שעל ידי נתינה לצדיק נשברים כח הקליפות, ונתקשר בקשר של קיימא עם הצדיק שלא ישיאהו היצר לחטוא בחטא גדול ח"ו, ואדרבה יתקדש על ידי הצדיק. וזהו 'ואני הנה נתתי', דהשם יתברך ברוך הוא צוה לתת תרומה לכהן, ואמר לו השם יתברך הנה הדבר הזה אני מטיל עליך להיות נתון בידך, שתהא אתה המשמרת של תרומתי, שעל ידי התרומה שיתנו לך יהיו משומרים, 'לכל קדשי בני ישראל' שיתקדשו על ידי הנתינה הזאת בכל מיני קדושות, 'לכל קרבנם' אם יביאו קרבן יהיה בקדושה, 'ולכל אשמם אשר ישיבו' היינו אם יאשמו בחטא וישיבו בתשובה, תגרום להם

הַפְּסוּק 'נָתַתִּי לָכֶם'. וְלִכְאוּרָה יִפְּלֵא
הַיֶּאֱדָף יֵשׁ שְׂיִכּוֹת לְשָׁנֵי הַלְּשׁוֹנוֹת בְּיַחַד
לְקִיחָהּ וּמִתְּנָה:

אָדָּף בְּאַמֶּת, מִפְּנֵי שְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְזִכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל בְּקִבְלָתָם
הַתּוֹרָה שְׁלֵא יִהְיֶה עֲלֵיהֶם אִיזָה עֲרֵעוֹר
בְּדָבָר וְעִנְיָן מִעֲנִינֵי הַתּוֹרָה, לְכַף מִסֵּר
לָהֶם הַתּוֹרָה בְּכָל מִינֵי יִפּוּי כַח וּזְכוֹת
שְׁבַעֲוֹלָם, שְׂיֵשׁ לְפַעֲמִים בְּלִשׁוֹן מִתְּנָה
יֹתֵר זְכוֹת לְהַמְקַבֵּל מִבְּמִכְיָרָה, דְּכָל
הַנּוֹתֵן בְּעֵינַי יָפָה הוּא נוֹתֵן כַּמְּסָכָם בְּכָל
הַפּוֹסְקִים מֵה שְׂאִין כֵּן בְּמִכְרֵי, וַיֵּשׁ
לְפַעֲמִים יֹתֵר זְכוֹת בְּמִכְיָרָה מִבְּמִתְּנָה כְּמוֹ
שְׂאִיתָא בְּשִׁלְחֵן עֲרוּךְ חֲשׂוֹן מִשְׁפָּטֵי.
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נֹתֵן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה
בְּכָל אִפְסָן הַיֹּתֵר מוֹעִיל עַל פִּי דְבָרֵי
תּוֹרָתָנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּמִסֵּר לָנוּ כָּל הַסְּתָרֵי
תּוֹרָה וְרִזִּין דְּאוֹרִיתָא כְּדֵי לְזִכּוֹת אוֹתָנוּ:
וְהִנֵּה יְדוּעָ" דְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָהּ הוּא
שְׂמוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
רָצָה לוֹמַר כַּחוֹתָיו שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר
אָנוּ קוֹרְאִים וּמְכַנְּיִם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵי
אֶפְשָׁר לְבִן אָדָם לְתַאֵר וּלְכַנּוֹת אֶת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ כִּי אִם עַל יְדֵי כַחוֹתָיו וּפְעֻלּוֹתָיו,

התורה ניתנה
לישראל
במכירה ומתנה
כדי שלא יהיה
ע"ז ערעור

כל תיבה
בתורה מורה
על שמות
הקב"ה וע"י
קריאת שמותיו
מתעורר כח
עליון

כְּמוֹ ר'וּפָא חוֹלִים' מְחִיָּה מְתִים' מְרַבָּה
לְסַלַח' וְכַדוּמָה בְּאֵלוּ הַכְּנוּיִים אָנוּ מְכַנְּיִם
וְקוֹרְאִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן כָּל תְּבָה וְתְבָה
מִתּוֹרָתָנוּ הַקְּדוֹשָׁה מוֹרָה עַל כַּח שְׂמוֹ
יִתְבָּרַךְ וַיִּתְעַלָּה, וְעַל יְדֵי שְׂאָנוּ קוֹרְאִים
אוֹתוֹ בְּאִיזָה שֵׁם מְשֻׁמוֹתָיו הַקְּדוֹשִׁים אֲזַ
תְּכַף נִתְעוֹרֵר כַּח עֲלִיּוֹן וּמִשְׁפִּיעַ לָנוּ כְּכָל
רְצוֹנָנוּ הַטּוֹב:

וַיְדוּעַ דְּתְרוּמָה נִקְרָאת 'רֵאשִׁית' וַיִּשְׂרָאֵל
נִקְרָאִים 'רֵאשִׁית' וְתוֹרָה נִקְרָאת
'רֵאשִׁית' ב'. וְכִבְרַ נִתְבָּאֵר י' דְּכָל אִישׁ
יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ הַיֹּתֵר מִבְּחֵר
וּמִשְׁבַּח וְחִבִּיב אֲצִלוּ, וְנִקְרָא י' רֵאשִׁית
הַדָּבָר, וַיִּתְּנֵהוּ לְגִבּוֹהַ, וְהוּא חֵלֶק הָאֲחֻדוֹת
אֲשֶׁר סָלִיק לְגִבּוֹהַ. וְכִשְׁהָאָדָם מִפְּרִישׁ
הַרֵאשִׁית מִכָּל דָּבָר, אֲזַ הוּא מְרִים
בְּמַחְשְׁבָתוֹ כָּל מִינֵי רֵאשִׁית, רֵאשִׁית
יִשְׂרָאֵל וְרֵאשִׁית הַתּוֹרָה, כִּי כָּל רֵאשִׁית
כְּלוּל מִכָּל מִינֵי רֵאשִׁית:

וְהַמּוֹזֵן הָעֵם הֵגֵם שְׂאִין לָהֶם שְׂכָל לְכוֹן
כָּל זֹאת בְּמַחְשְׁבָתָם כְּדֵי לְהָרִים
כָּל מִינֵי רֵאשִׁית לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אָדָּף עֵם
כָּל זֶה אָמְרוּ חַז"ל (כְּתוּבוֹת קו:)' לֵב בֵּית
דִּין מִתְּנָה עֲלֵיהֶם', רָצָה לוֹמַר הַצְּדִיקִים

כשנפריש לה'
ה'ראשית'
שחביב אצלו,
מרים ע"ז
התורה וישראל
שנק' 'ראשית'

הצדיקים
בהפרישתם
ה'ראשית'
מכוונים
להעלות כל
הצדקות של
בני לבחי'
חכמה

ציונים ומקורות

בתורה, וכשקוראים לאדם בשמו מניח כל עסקיו
ומשיב לקוראיו מחמת שהוא אסור בשמו, כך
כביכול הוא יתברך צמצם עצמו בהתורה.
התורה היא שמו. וכשקוראים בתורה ממשיכין
את הש"י אלינו. כי הוא יתברך ושמו אחד. וע"ע
דגל מחנה אפרים פר' תרומה ד"ה או יאמר
ויקחו לי תרומה. י. דברים יח, ד: 'ראשית דגנך
תירושך ויצהרך וראשית גז צאנך תתן לו'.
יא. ירמיה ב, ג: 'קודש ישראל לה' ראשית
תבואתו'. יב. משלי ח, כב: 'ה' קנני ראשית
דרכו קדם מפעליו מאז'. יג. לעיל ד"ה וידוע כי
עיקר תרומה. יד. עיין רש"י עמוס ו, ו.

ו. עיין שו"ע חו"מ סי' רטו ס"ו. ז. עיין סי' קעה
סנ"ו, סי' רמ ס"א, סי' רה ס"א. ח. זוה"ק ח"ב פז.
'תנינן אורייתא כולא שמא קדישא היא, דלית
לך מלה באורייתא דלא כליל בשמא קדישא'.
וראה רמב"ן הקדמה לפירוש התורה: 'עוד יש
בידינו קבלה של אמת, כי כל התורה כולה
שמותיו של הקב"ה, שהתיבות מתחלקות לשמות
בענין אחד, כאילו תחשוב על דרך משל כי פסוק
בראשית יתחלק לתיבות אחרות, כגון בראש
יתברא אלהים, וכל התורה כן, מלבד צירופיהן
וגימטרייתיהן של שמות'. ט. עיין ליקוטי
אמרים עמ' מה: 'הקב"ה צמצם עצמו כביכול

ספר
בת עין

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

וַיְדַבֵּר ה' בּו'. דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ וּגוֹיָא. לְהֵבִין מֵאֵמֶר חַז"ל (ברכות נה.) שְׁאֵמֶר בְּצִלְאֵל לְמִשְׁה 'כָּלִים שְׁאֲנִי עוֹשֶׂה לְהֵיכָן אֲכַנְיָס' כּו"ב, וַיֵּשׁ לְדַקְדֵּק מֵה זֶה קָשְׁיָא שְׁלֵהֵיכָן יְכַנְיָס הַכָּלִים, יִהְיוּ בַמָּקוֹם שֶׁיִּתְקַנּוּ אוֹתָם בְּבֵית הָאוּמָנִים עַד שֶׁיִּבְנֶה הַמְשָׁכָן וְאַחַר זֶה יְכַנְיָס לַמְשָׁכָן:

הַנֶּה הַתְּחִלַּת עֲבוּדָה לְהֵשֵׁם יְתַבְרַךְ הוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה, לְהֵאֱמִין שֵׁשׁ אֱלֹהִים מִמַּעַל שְׁפָרָא כָּל הָעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים וְתַתְּוֹנִים מֵאֵין לֵישׁ, מִבְּחִינַת אֵין בְּחִינַת אֶל"ף אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם" עַד בְּחִינַת יֵשׁ עוֹלָם הַזֶּה הַגְּשָׁמִי, וְאֵין קָץ וְאֵין סוּף לְגַדְלָתוֹ יְתַבְרַךְ שְׁמוֹ וְאֵין עֲרוּךְ אֱלִיו:

התחלת
העבודה היא
האמונה
בהש"ת שברא
עליונים
ותחתונים יש
מאין

◆ ציונים ומקורות ◆

שבצלאל לא ידע מתחילה שכן יהיה אלא סבר שיכניס את הכלים קמא קמא שיעשה, למה השי"ת ציוה כדעת בצלאל. ונראה לפרש שיש בענין זה כוונה פנימית, ומחמת הכוונה הפנימית שבו ציוה למה השי"ת לעשות כדברי בצלאל. ד. עיין זוה"ק ח"ב כה. "ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני ה' אלהיכם" וגו' (שמות ו, ז), פיקודא דא קדמאה דכל פיקודין, ראשיתא קדמאה דכל פיקודין למנדע ליה לקוב"ה בכללא, מאי בכללא, למנדע דאית שליטא עילאה דאיהו ריבון עלמא וברא עלמין כוליהו שמיא וארעא וכל חיליהון. וע"ע מאור ושמש רמזי יום א' של סוכות ד"ה או יאמר ישמעו: אמנם פתח שער העבודה לכל המצוות והיסוד העיקרי, הוא אמונת אלהי עולם, לידע בבירור ולהכיר בוראו, ואת מי הוא עובד, ולשם מי הוא עושה המצוות ההם, דאיהו עיקרא ושרשא דכולי עלמין ומסבב כולי עלמין ובתוך כל עלמין וממלא כל עלמין ולית אתר פנוי כל זה צריך לידע בבירור גמור כל הבא לעבוד ה', וזולת זה לא תתכן עבודתו. ה. עיין זוה"ק ח"ג לא. 'מאן הוא 'אלוף' דא קוב"ה דאיהו אלופו של עולם, כמה דאת אמר (ירמיה ג, ד) 'אלוף נעורי אתה'. וע"ע תולדות יעקב יוסף פר' ויצא: 'שמעתי ממורי כי א' הוא סוד אלופו של עולם טמיר וגניז בגויה' וכו'. וע"ע מאור עינים פר'

א. 'וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי'. ב. 'אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן בצלאל על שם חכמתו נקרא, בשעה שאמר לו הקב"ה למשה לך אמור לו לבצלאל עשה לי משכן ארון וכלים, הלך משה והפך ואמר לו עשה ארון וכלים ומשכן, אמר לו, משה רבינו, מנהגו של עולם אדם בונה בית ואחר כך מכניס לתוכו כלים ואתה אומר עשה לי ארון וכלים ומשכן, כלים שאני עושה להיכן אכניסם, שמא כך אמר לך הקב"ה עשה משכן ארון וכלים, אמר לו שמא בצל אל היית וידעת'. ג. ע"ע ערבי נחל פר' תרומה: 'יש לתמוה באומרו 'כלים שאעשה להיכן אכניסם', מאי קושיא היא זו, יעמדו בחוץ או באיזו אוהל עד שיעשו המשכן, ואי משום קדושתם הלא כל הכלים נתקדשו בשמן המשחה ולא הוקדשו מיד בעשייתם'. וע"ע שם משמואל פר' פקודי תרעב: 'ויש להבין הרי לא הועמד המשכן עד שנשלמה כל מלאכת המשכן וכליו והובאו אל משה הכל ביחד והמתין עד יום אחד לחודש הראשון, והקמתו היתה ע"י משה בעצמו שלא הי' שום אדם יכול להקימו מחמת כובד הקרשים, כברש"י לקמן ובמד"ר (שמו"ר נב, ב) שהיה מונח מקופל ג' חודשים, וא"כ מה הועיל לבצלאל מה שעשה המשכן תחילה. ואם תאמר

ע"י אמונה שלימה נעשה ככלה ומקבל מהבורא קישוטין היינו אהבה ויראה

ובהתבוננו בכל זה בגדלתו יתברך שמו, אזי תפל עליו אימתה ופחד מפני פחד ה' ומהדר גאוונו, ומשתוקק להדבק בו יתברך באהבה עזה ועצומה, יהי רצון שנוזקה לזה אף לאפס קצהו, ומקדש ומיחד את עצמו להבורא ברוך הוא ככלה המתקדשת ומתיחדת לחתן. אזי משדר לה החתן קשוטין, והוא בחינת יראה ואהבה. פרוש על ידי שמאמין בה' באמונה שלמה שהוא הבורא יתברך שמו כו' ומיחד את עצמו לה' ונעשה כלה, אזי על ידי זה משדר לו הבורא ברוך הוא בחינת קשוטין הינו בחינת יראה ואהבה אמתית:

אמנם להגיע לבחינת אמונה בשלמות הוא על ידי הצדיקים שבדור שמכניסין בדור בחינת אמונה, שרצון יראיו יעשה' (תהלים קמה, ט), וכך אשר גוזר ואומר הצדיק ה' מקים, ובראות האדם כל זה נצמד ונתקע בלבו בחינת אמונה שלמה להאמין בה' ובעבדיו. והנה זהו בחינת ראייה, שמגיעים לבחינת אמונה מצד הראות בחינת מופת על ידי הצדיקים:

אמנם יש עוד בחינה אחרת שמכניסים הצדיקים בכלל ישראל בחינת אמונה, על ידי בחינת שמיעה, שמשמיעים לעם ה' דבורים קדושים שיוצאין מלבן של הצדיקים ונכנסין בלבן של ישראל ובאזניהם, עד שיקבע בלבם האמונה כיתד התקוע בחזק שלא תמוט לעולם ויהיו מיחדים ומקדשים לה' ככלה לחתן ואזי משדר החתן

האמונה בשלמות היא ע"י הצדיקים כשרואים שגורתם מתקיימת

הצדיקים מכניסים ע"י אמונה אף ע"י שמשמיעים דבורים קדושים

קשוטים להפלה. וכמאמר הכתוב (יחזקאל טז, ז) 'ותרבי ותגדלי ותבאי בעדי עדיים', פרוש 'ותרבי ותגדלי' בבחינת אמונה, ועל ידי זה 'ותבאי בעדי עדיים' בחינת קשוטין לפלה:

וכן היה ביציאת מצרים, בתחלה היה להם בחינת ראיית המופתים כדי שיקבע בלבם בחינת אמונה כיתד תקוע שלא תמוט, ומחמת שאין לבחינה זו קיום חזק לכן אמר ה' למשה 'דבר אל בני ישראל', פרוש שידבר להם דבורים קדושים היוצאים מהלב, כדי שיכנסו בלבן של ישראל תקף בחינת אמונה שיוכלו להגיע לבחינת קשוטין בחינת יראה ואהבה, שיוכלו לקבל התורה בקדשה וטהרה:

וזהו 'זה השער לה' צדיקים יבאו בו' (תהלים קיח, כ), ונוכל לומר קרי ביה 'יביאו' ביו"ד. פרוש 'זה השער' הינו בחינת אמונה שהוא התחלה ושער לפנס על ידה לבחינת יראה ואהבה עבודת ה', זה השער צדיקים יביאו ויכניסו בכנסת ישראל כנ"ל על ידי ב' בחינות הנ"ל:

וזהו דאיתא בגמרא (יומא ט:) 'ריש לקיש כד הוה משתעי בהדי אינש בשוקא הוי יהבי ליה עסקא בלא סהדי'. פרוש כשהיה מדבר עם איש דבורים קדושים היה מכניס בלבו ויהיב ליה בחינת 'עסקא', בחינת עסק של אמת, בחינת אמונה בשלמות שהוא נקרא עסקא של אמת. כי עסקא גשמי אין זה עסק גמור, כי מזה יתרון לאדם בכל עמלו וגו'

ה' אמר למש"ר לדבר דיבורים קדושים כדי שיכנס בלב ישראל תוקף האמונה

הצדיקים מכניסים בישראל אמונה שהוא שער לבוא ליראה ואהבה

כשר"ל דיבר דיבורים קדושים הכניס אמונה שהוא עסק אמיתי

◆ ציונים ומקורות ◆

שאות א' הוא ראשון לכל האותיות כך השי"ת הוא ראשון לכל הנמצאים.

תרומה ד"ה אך דהנה: 'א' שהוא אלופו של עולם, וכמו שכתוב 'אלוף נעורי אתה', שכשם

ר"ל הכניס אמונה בלא אהבה ויראה שבאים אח"כ משמים

(קהלת א, ג), אָבֵל בְּחֵינֵת אַמוּנָה בַּה' זֶהוּ עֶסֶק אַמְתִּי:

אַמוּנָם שְׂרִישׁ לְקִישׁ לֹא הָיָה מְכַנִּיס בּוֹ רַק בְּחֵינֵת 'עֶסְקָא בְּלֹא סִהְדִי', הֵינּוּ בְּחֵינֵת אַמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת בְּלֹא עֵדִים, כִּי 'סִהְדִי' בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ 'עֵדִים', לְשׁוֹן 'עֲדָיִים', בְּחֵינֵת 'וּתְבֹאֵי בְּעַדֵי עֲדָיִים' כִּנּו"ל בְּחֵינֵת קְשׁוּטִין לְפָלֶה כִּנּו"ל. כִּי הַקְּשׁוּטִין הֵמָּה בְּעֶצְמָם הָעֵדִים עַל אֲהַבַת הַחֶתֶן לְפָלֶה, וְכֵן כְּשֶׁמִּגִּיעַ לְבְּחֵינֵת יִרְאָה וְאֲהָבָה אַמְתִּית הוּא סִימָן וְעֵדוּת שֶׁהֵכְנָה שְׁלוֹ בְּבְחֵינֵת אַמוּנָה הִיא אַמְתִּית. וְרִישׁ לְקִישׁ הָיָה מְכַנִּיס בּוֹ בְּחֵינֵת עֶסְקָא אָבֵל עֲדִין לֹא הִכְנִיס בּוֹ בְּחֵינֵת עֵדוּת הַנּו"ל, שֶׁהַקְּשׁוּטִין בָּאוּ אַחֵר כֶּף מִשְׁמַיִם מִהַחֶתֶן כִּנּו"ל:

וְזֶהוּ מְרָמֵז בְּפֶסוּק 'דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה' וְגו', פְּרוּשׁ 'דְּבַר' הֵינּוּ שֶׁתְּכַנִּיס דְּבוּרִים קְדוּשִׁים בְּלֵב יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּגְעִיעוּ לְבְּחֵינֵת אַמוּנָה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה 'וַיִּקְחוּ לִי', פְּרוּשׁ שֶׁיִּתְיַחְדּוּ וַיִּתְקַדְּשׁוּ לִי כְּכֹלֶה, כְּמֵאֲמַר הַפְּתוּב 'וְהֵייתֶם לִי סִגְלָה' וְגו' (שְׁמוֹת יט, ה), וַיְהִי בְּבְחֵינֵת 'תְּרוּמָה', בְּחֵינֵת 'סוּר מִרְע':

ה' אמר למש"ר שיכניס דיבורים קדושים בישראל שניגועו לאמונה וע"ז יתקדשו ככלה

וּמִפְּרִשׁ הַכְּתוּב שֶׁכָּל זֶה אֵי אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת כִּי אִם עַל יְדֵי 'מֵאֵת כָּל אִישׁ אֶשְׂר', הֵינּוּ בְּחֵינֵת אַמוּנָה שֶׁזֶהוּ 'כָּל אִישׁ', עַל דְּרָךְ מֵאֲמַר הַפְּתוּב 'כִּי זֶה כָּל הָאָדָם' (קהלת יב, ג), כִּי עֶקֶר בְּרִיאַת הָעוֹלָם הִיְתָה בְּשִׁבִיל בְּחֵינֵת אַמוּנָה כְּדֹאֵיתָא פְּרַמְבִּין (שְׁמוֹת יג, טז):

וּמִפְּסִיָּם הַכְּתוּב 'מֵאֵת כָּל אִישׁ אֶשְׂר' יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי, פְּרוּשׁ עַל יְדֵי בְּחֵינֵת 'כָּל אִישׁ' בְּחֵינֵת אַמוּנָה 'יִדְבְּנוּ לְבוֹ' לְהִתְקַרֵּב וְלִהְיוֹת קְדוֹשׁ וְלִהְיוֹת אֶחָד בְּלִתִּי לַה' לְבַדּוֹ כְּכֹלֶה, וְעַל יְדֵי זֶה 'תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי', יִשְׁגִּיגוּ לְבְּחֵינֵת 'תְּרוּמָתִי' תְּרוּמָה עֲלִיוֹנָה בְּחֵינֵת קְשׁוּטִין הַנּו"ל, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן:

אוּ יֹאמַר עַל דְּרָךְ זֶה. גַּם לְהִבִּין מַה שֶּׁפָּרֵשׁ רַש"י 'לִי' לְשִׁמִּי. וְצָרִיף לְהִבִּין כְּפֹל הַלְּשׁוֹן 'וַיִּקְחוּ לִי וְגו' תִּקְחוּ אֶת' וְגו'. וְנִקְדָּים לְבִיאַר מֵאֲמַר חַז"ל עַל פֶּסוּק 'וְעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וּשְׁכֻנָּתִי בְּתוֹכְכֶם' בְּתוֹכוֹ לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא 'בְּתוֹכְכֶם' מְלַמֵּד שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹכֵן בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל:

אפשר להיות בהנ"ל רק ע"י האמונה שהיא עיקר הבריאה

ע"י האמונה יתקדשו לה' וישגו לתרומה עליונה בחי' קישוטין

◆ **ציונים ומקורות** ◆

שכינה באדם הוא ולא בבית, מאומרו 'בתוכם' וכו'. כי הלא היכל ה' המה, וכאשר המה ראויים להשרות שכינה בנשמותם, ישתלשל ויתפשט השפע אל היכל ה', כי למענם להיות אתם משכן את שמו יתברך במקום ההוא, כי נפשותם הם המשכן האמיתי, ומהם יתפשט אל המקום המיוחד ההוא וכו', וזהו 'ושכנתי בתוכם', כי אין הוא יתברך עושה עיקר מהעצים ואבנים, כי אם מהאנשים צדיקים אשר נפשותיהם משכנות לאביר יעקב'. וע"ע ראשית חכמה שער האהבה פ"ו: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, פירוש בתוך קרבם'.

ו. 'מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש'. ז. 'סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם'. ח. 'וכוונת כל המצוות שנאמין באלהינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין אל עליון חפץ בתחתונים מלבד שידע האדם ויודה לאלהיו שבראו'. ט. 'דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי'. י. ראה אלשיך: 'בשום לב אל אומרו 'ושכנתי בתוכם' ולא אמר בתוכו, והוא כי הנה שמעתי לומדים מכאן כי עיקר השראת